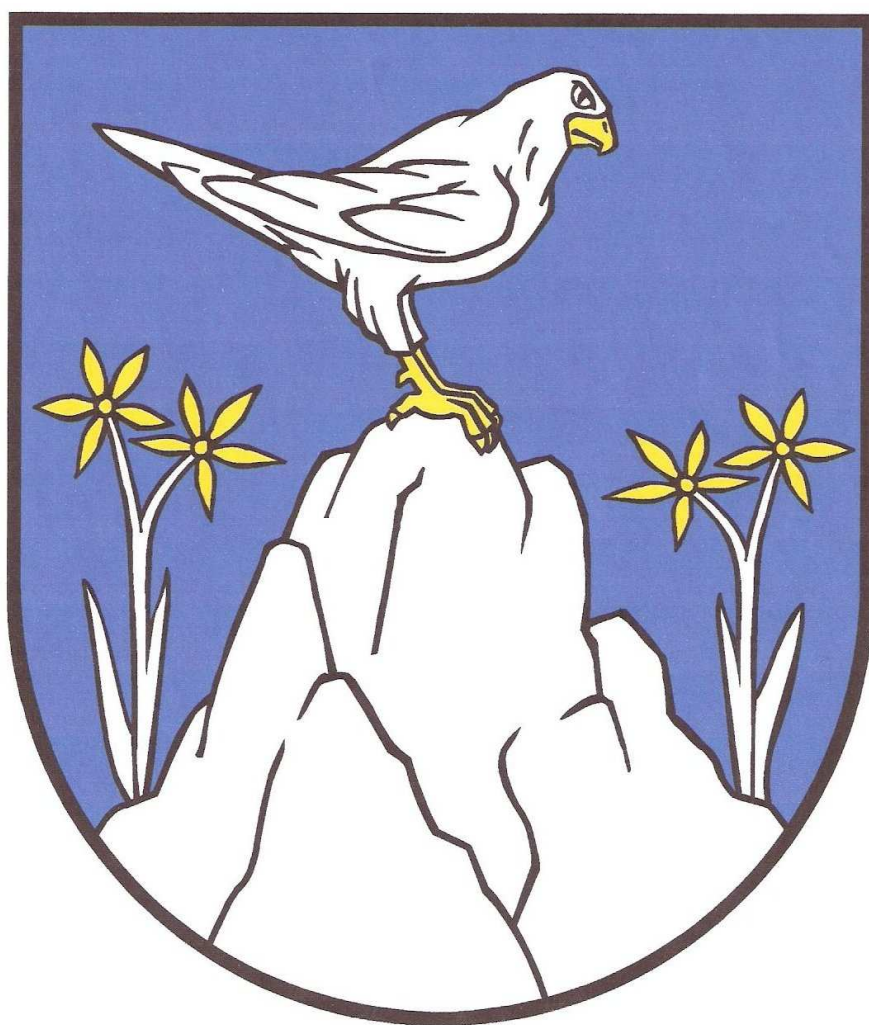

Program

hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce

Rankovce

OBSAH	strana
I. ÚVOD	3
1. Príhovor starostky obce	3
2. Metodika spracovania PHaSR	4
II. ANALÝZA SÚČASNÉHO STAVU	5
1. Vymedzenie a základná charakteristika územia	5
2. Prírodné zdroje, podmienky a nástroje	6
2.1. Popis	6
2.2. SWOT analýza	8
3. Historické a kultúrne zdroje	8
3.1. História územia	8
3.2. Kultúrne a spoločenské podujatia	11
3.3. SWOT analýza	11
4. Ľudské a spoločenské zdroje, inštitúcie	11
4.1. Demografické charakteristiky	11
4.2. Zloženie obyvateľstva podľa vierovyznania	13
4.3. Národnostné a etnické zloženie	14
4.4. Vzdelanostné charakteristiky	15
4.5. Verejná správa	16
4.6. Sociálna infraštruktúra	16
4.6.1. Školské, sociálne a zdravotnícke zariadenia	16
4.6.2. Spoločenské organizácie	16
4.7. SWOT analýza	17
5. Materiálne zdroje	17
5.1. Domový a bytový fond	17
5.2. Technická infraštruktúra a vybavenosť domácností	18
5.3. Komunikačná infraštruktúra	19
5.4. SWOT analýza	20
6. Ekonomické využitie zdrojov	20
6.1. Hospodárske sektory, ich zastúpenie, odvetvia	20
6.2. Hospodárska aktivita obyvateľstva	21
6.3. Súčasná úroveň ekonomického využitia zdrojov	22
6.4. SWOT analýza	23
III. DEFINOVANIE VÍZIE	24
IV. POPIS ROZVOJOVEJ STRATÉGIE A FORMULÁCIA STRATEGICKÝCH CIEĽOV ROZVOJA	25
V. REALIZÁCIA – ŠTRUKTÚRA OPATRENÍ	26
VI. FINANČNÉ A ADMINISTRATÍVNE ZABEZPEČENIE PHaSR	35
VII. MONITOROVANIE PHaSR	36
VIII. ZÁVER	36

I. ÚVOD

1. Príhovor starostky obce

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce (ďalej PHaSR) a Územno-plánovacia dokumentácia obce sú dva základné plánovacie dokumenty, ktoré sa po schválení v obecnom zastupiteľstve stávajú záväznými nástrojmi systémového riadenia rozvoja obce a sú tak základnými východiskovými dokumentmi pre rozvoj obce.

Vypracovanie PHaSR ukladá Zákon č. 503/2001 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja. Za vypracovanie programového dokumentu je zodpovedná obec, ktorá vykonáva činnosť na zabezpečenie realizácie jednotlivých procesov vo fáze programovania, realizácie ako aj monitorovania dosiahnutých výsledkov. Úlohou obce je tiež zabezpečiť konzistenciu aktivít so strategickým plánovaním a podmienkami podpory regionálneho rozvoja obce v zmysle požiadaviek na čerpanie finančnej pomoci zo Štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu EÚ v SR.

PHaSR obce Rankovce je základným strednodobým programovým dokumentom podpory regionálneho rozvoja na lokálnej úrovni. Nadväzuje na príslušné strategické a programové dokumenty podpory regionálneho rozvoja na národnej a regionálnej úrovni.

Na lokálnej úrovni obce Rankovce sa podarilo pripraviť rozvojový dokument, ktorý sa po schválení obecným zastupiteľstvom stáva záväzným pre všetky aktivity smerujúce k hospodárskemu, sociálnemu, kultúrnemu a spoločenskému životu v obci Rankovce.

PHaSR má charakter strednodobého plánovacieho dokumentu (do roku 2015) pri rešpektovaní dlhodobých zámerov popísaných víziou do roku 2020 a je v súlade s Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja. PHaSR prirodzene rešpektuje dané možnosti územia.

PHaSR obce bol spracovaný tímom externých a interných spolupracovníkov, poslancami obecného zastupiteľstva, zamestnancami obecného úradu, občanmi obce a etablovanými podnikateľskými subjektami v obci pod vedením starostky.

Srdečné poďakovanie chcem vysloviť všetkým tým, ktorí sa na tejto neľahkej a časovo náročnej tvorbe programu aktívne zúčastnili a podporili tak vznik tohoto závažného rozvojového dokumentu.

Dagmar Kráľová
starostka obce

2. Metodika spracovania PHaSR

PHaSR obce je výsledkom časovo náročného procesu identifikácie možností a plánovania využitia endogénnych zdrojov, povýšených na želaný stav obyvateľmi obce.

PHaSR je integrujúcim dokumentom využívajúci komparatívne výhody a hodnoty celého územia obce a mikroregiónu pre prospech tu žijúcich obyvateľov.

Je postavený a vypracovaný na princípoch trvalej udržateľnosti (AGENDA 21), čo znamená, že sa jeho spracovanie a realizácia riadi nasledovnými princípmi:

- **princíp "kultúrnej a spoločenskej integrity"**: aktivity budú posilňovať rozvoj lokálnej ekonomiky, čo zaručuje posilňovanie kultúrnej a spoločenskej integrity komunít v regióne, čím sa zaručuje minimalizácia exportu prírodných zdrojov z regiónu bez pridanej hodnoty.
- **princíp tolerantnosti**: program bude posilňovať solidaritu v komunitách, vzájomný rešpekt toleranciu na etnickom, kultúrnom i pohlavnom princípe.
- **princíp emancipácie**: program zvýši sebadôveru a aktivizáciu miestnych ľudí, čím sa posilní miestna kontrola nad zdrojmi, čo povedie k spolupráci dosiaľ na okraj rozhodovania miestnych obyvateľov
- **princíp solidarity**: program posilní uspokojovanie základných životných potrieb občanov komunít v regióne pre všetkých.
- **princíp prijateľných chýb**: program v samotnej podstate má zakódovaný princíp prijateľných chýb tým, že je stavaný na komplexnom trvalo udržateľnom raste aktivít, čo je najefektívnejší model minimalizácie chýb.
- **ekologický princíp**: podpora diverzifikovaných ekonomických aktivít zaručuje posilňovanie využívania a finalizácie produktov na miestnej úrovni, čím je zaručená ochrana pred extrémne zaťaženie životného prostredia neúmernou ťažbou prírodných zdrojov

Je dôležité si uvedomiť, že tak ako plynie čas, tak sa menia rôzne podmienky, ktoré menia vnútorné a vonkajšie prostredie a že aj PHaSR obce ako strednodobý program v podobe terajšieho systému fungovania si neudrží svoj obsah bez zmien. Túto skutočnosť je potrebné brať do úvahy a pravidelne aktualizovať ich po dosiahnutí určitej etapy, či zmene podmienok.

II. ANALÝZA SÚČASNÉHO STAVU

1. Vymedzenie a základná charakteristika územia

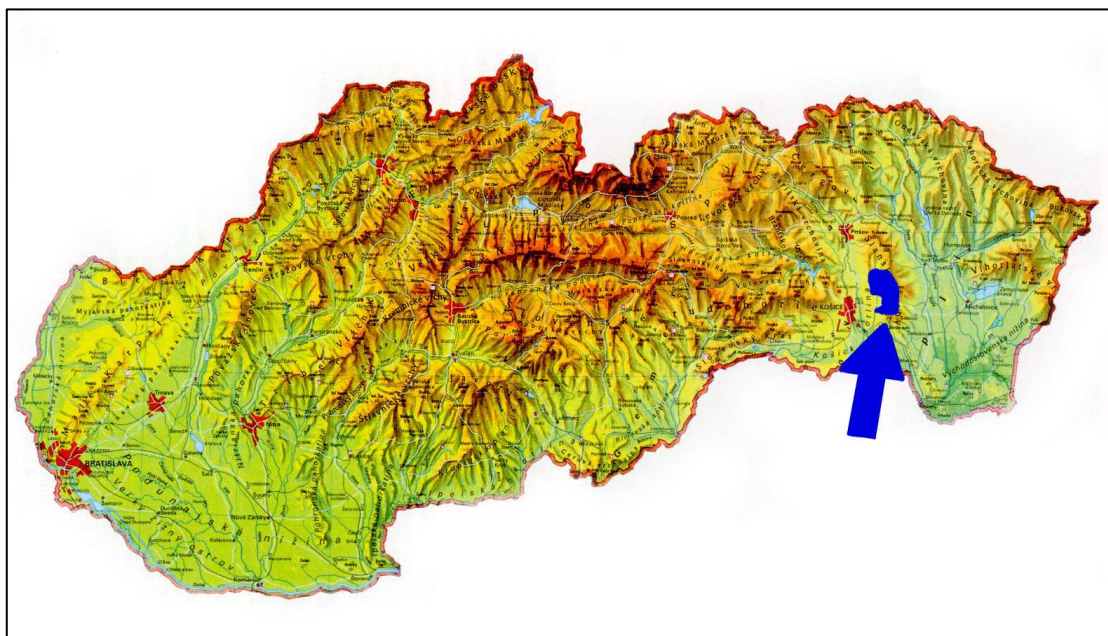
Obec Rankovce leží severovýchodne od Košíc vo vzdialenosti cca 30 km. Je súčasťou Olšavského mikroregiónu (ďalej len MR), ktorého súčasťou sú okrem Rankoviec ďalšie obce: Bidovce, Čakanovce, Ďurďošík, Ďurkov, Herľany, Košický Klečenov, Nižná Kamenica, Olšovany, Svinica, Trst'any, Vyšná Kamenica.

Všetky obce patria do okresu Košice – okolie, a teda do Košického samosprávneho kraja.

Obce ležia vo východnej časti okresu.

Obec Rankovce má v súčasnosti 678 obyvateľov (stav ku dňu 26.5.2009). Rozloha katastra obce je 1484 ha. Susedné chotáre sú (od severu): Mudrovce, Boliarov, Bačkovík, Herľany a na východe Juskova Voľa a Banské, ležiace v okrese Vranov nad Topľou.

Obr. 1. Poloha mikroregiónu v rámci Slovenska

Charakteristika obce Rankovce:

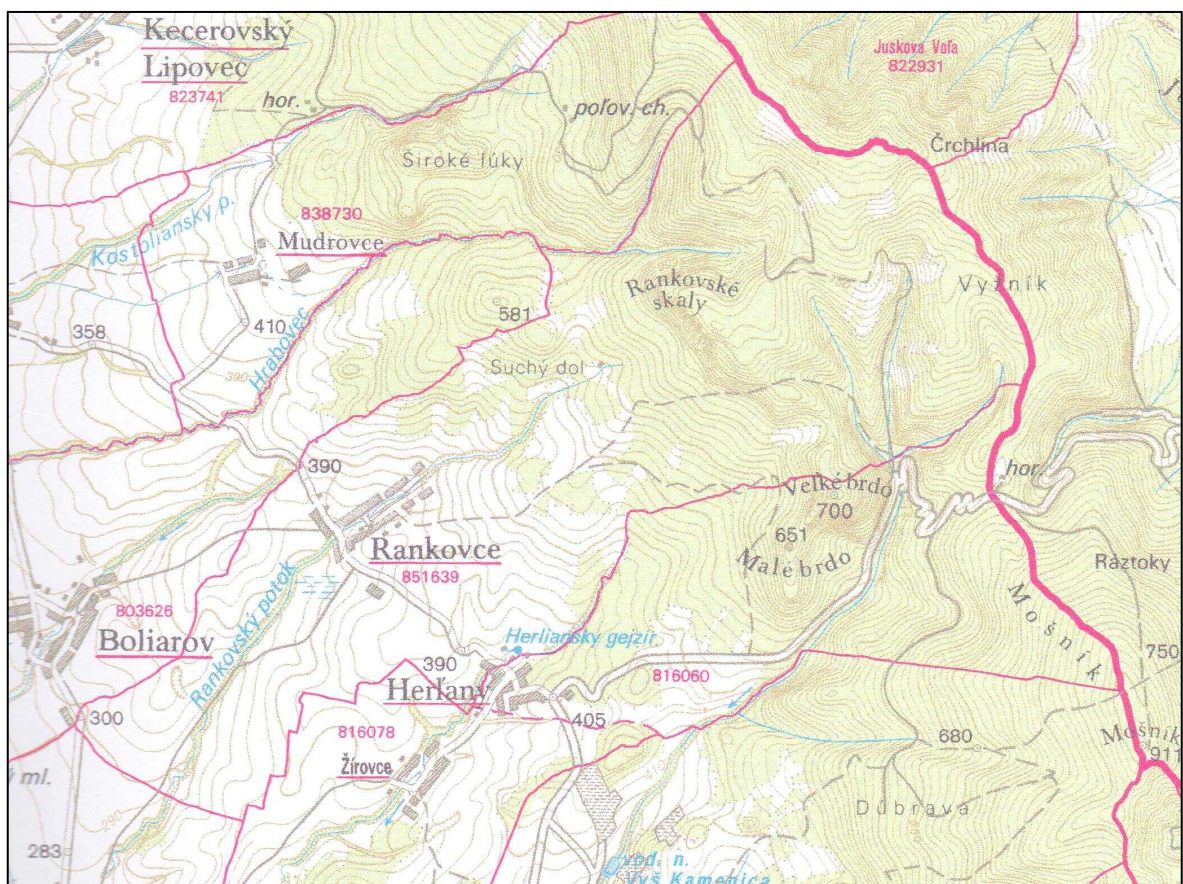
- Obec patrí k typickým vidieckym osídleniam.
- Je málo zaťažená znečistením životného prostredia (bez priemyslu, s prevažujúcim pôdohospodárstvom a lesným hospodárstvom).
- Obec nemá železničné spojenie a cestná sieť je v nevyhovujúcom stave.
- Obec nie je napojená na rozvod plynu, má vodovod, kanalizácia je v stave projektovej dokumentácie.
- Internetové pripojenie je možné cez telefonické, bezdrôtové mikrovlnné spojenie a pripojenie cez mobilných operátorov. Internet má obecný úrad a približne tretina domácností obce.
- Obcou preteká Rankovský potok, ktorý pokračuje do obce Bačkovík a v katastri obce sú známe Rankovské skaly.
- Obec bola prvýkrát písomne spomenutá v rokoch 1332-1335.
- V obci je pamätná tabuľa Jonáša Záborského.
- V obci je kultúrny dom, materská škola, fara.

- Obec je spojená cestami druhej triedy so susednými Herľanmi juho-východne a Kecerovcami severo-západne od obce.

Charakteristika širšieho okolia:

- Obec je súčasťou podhoria Slanských vrchov s vrchom Makovica 981 m.n.m. v katastri obce Kecerovský Lipovec, ktoré sú turisticky zaujímavé a využívané. V susednej obci Herľany je prírodná pamiatka Herlianský gejzír a v jej okolí chránený historický park. Priamo v katastri Rankoviec je prírodná rezervácia Rankovské skaly.
- Historické pamiatky – medzi najzaujímavejšie partia: románsky kostol z 12. storočia a neolitické sídlisko v katastri obce Svinica, kaštiele v Kecerovciach (dva) a Opinej a zrúcanina hradu v Kecerovskom Lipovci.

Obr. 2. Kataster obce Rankovce

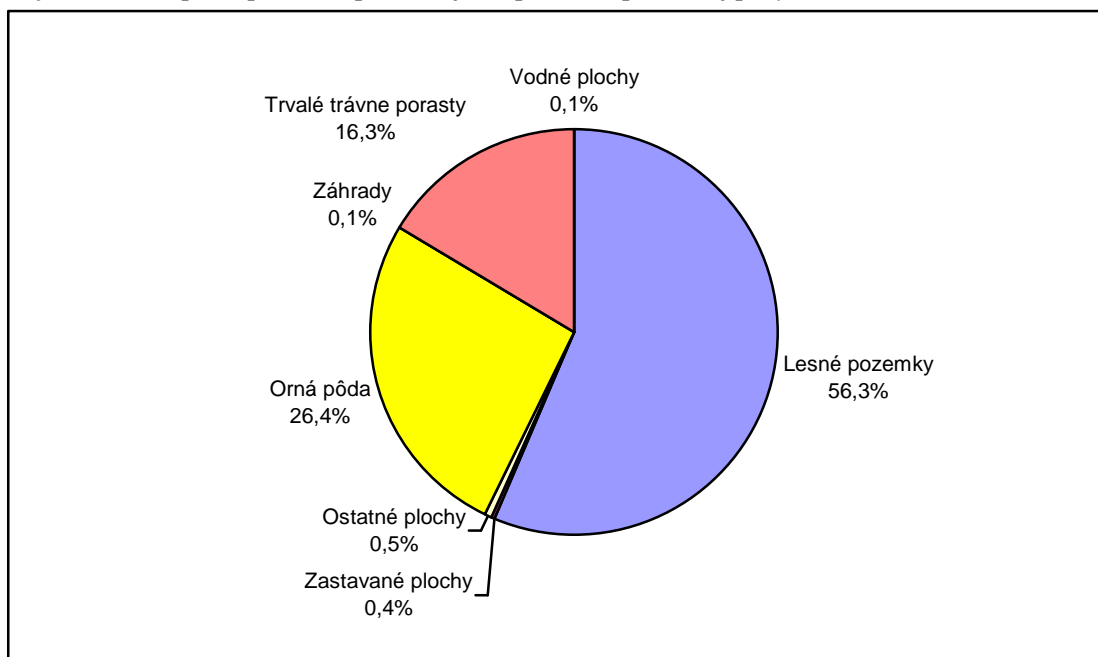

2. Prírodné zdroje a podmienky

2.1. Popis

Rozloha katastra obce Rankovce je 1484 ha. Poľnohospodárska pôda zaberá v území 42,8%, čo je 635 ha, lesné pozemky 56,3%, čo je 835 ha, vodné plochy, zastavané a ostatné plochy spolu zaberajú 0,9%, čo je 14 ha.

Graf 2.1.1. Zastúpenie poľnohospodárskej a nepoľnohospodárskej pôdy v obci

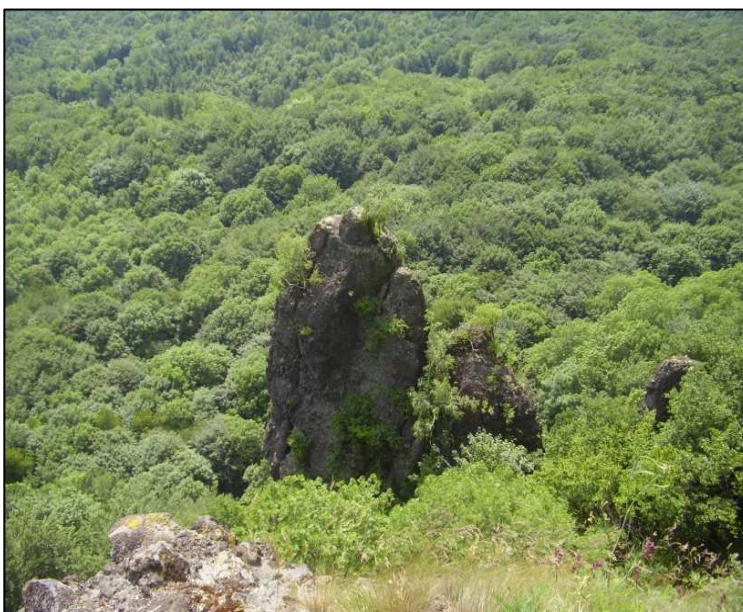

Na poľnohospodárskej pôde sa pestujú prevažne obilie a kukurica. Chovajú sa tu predovšetkým ovce a kozy. Na pôde hospodári poľnohospodárska firma Agrodružstvo Rankovce.

Lesy sú listnaté – hlavne hrabové a bukové, v menšej miere brezové. Všeobecne sú Slanské vrchy pokryté v prevažnej miere rovnorodými bučinami, južné svahy a podhoria okupuje dub zimný s vynikajúcou kvalitou s prímесou hraba, na hrebeňoch a úžľabinách vo vyšších polohách je častý výskyt jaseňa štíhleho a javora horského. Ostatné dreviny ako čerešňa, javor mliečny, breza, osika a pod. tvoria prirodzenú prímес. Ihličnaté dreviny smrekovec, borovica a hlavne smrek a jedľa boli v prevažnej miere umele vnášané lesníkmi. Avšak okrem borovice a smrekovca, ostatné tu nemajú svoje prirodzené podmienky a časom hynú. Pomerne častý je ešte výskyt starých prirodzených bučín, kde z dôvodov neprístupnosti terénu sa ľudská ruka ešte nedostala v porovnaní s inými pohoriami na Slovensku. Pôvodné porasty predstavovali bučiny s rôzne primiešanou jedľou a cennými listnáčmi, na južných expozíciách a v nižších polohách so sporadickým výskytom duba.

Obr. 3. Rankovské skaly

Buk sa výborne obnovuje. Priaznivá forma humusu umožňuje pri rozvážnom postupe popri buku aj prirodzenú obnovu iných drevín. Zastúpenie ihličnanov je žiadúce z hľadiska zvýšenia produkcie a kvality dreva, pričom jedľa, smrekovec a v nižších polohách aj borovica, zvyšujú stabilitu porastov. V lesných spoločenstvách a v ich okrajových zónach je pomerne bohatý krovitý porast, ktorý tvoria najmä liesky, svíby, baza čierna a jarabina vtáčia.

Najväčším prírodným klenotom je prírodná rezervácia Rankovské skaly (785 m n.m.). Je to relikt menšej andezitovej sopky. Chránený celok má výmeru 237,300 m² a prírodná rezervácia bola vyhlásená v roku 1976. Sopečné pohorie Slanské vrchy sú súčasťou karpatského vulkanického oblúka. Na západe sú ohraničené Košickou kotlinou, na severe Beskydským predhorím, na východe Východoslovenskou pahorkatinou a na juhu štátnou hranicou s Maďarskom, kde toto pohorie pokračuje z Zemplínskych vrchov. Pred 22 - 11 miliónmi rokov bolo toto územie zaplavené morom, v ktorom sa usadzovali rôzne druhy hrubozrnných a jemnozrnných sedimentov, ktoré boli tvorené prevažne zlepenkami, pieskovecami, prachovcami a ílovcami. Tieto tvoria súčasné "podložie", hrubé od 800 - 1000 m. Na povrchu viditeľné pozostatky týchto sedimentov môžeme vidieť v severozápadnej časti Slánskych vrchov napr. v katastri obce Pavlovce (v minulosti ťažba sádrovca a vápenca, nálezy fosílií predhistorických živočíchov). V priebehu morskej sedimentácie začala vulkanická činnosť, ktorá podmienila vznik pohoria Slanské vrchy. Tie tvorí rad menších (Rankovské skaly, Klečenov, Oblík) a väčších andezitových sopiek (Šimonka, Makovica, Strechový vrch). Z nich sa zachovali len relikt, v podobe výrazných skalných útvarov, ktoré dodnes pútajú pozornosť a preto sú z turistického hľadiska zaujímavé. Väčšina z nich sú štátne prírodné rezervácie.

2.2. SWOT analýza prírodných zdrojov

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Zachovalé prírodné prostredie • Čisté ovzdušie • Turisticky prístupná príroda s Rankovskými skalami a okolím • Hniezdiská vzácnych vtákov 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozdrobenosť vlastníctva pôdneho a lesného fondu, nevyjasnené vlastnícke vzťahy • Znečisťovanie povrchových a podzemných vôd odpadom z domácností a poľnohospodárskej pôdy (v obci chýba kanalizácia, ČOV) • Nízka bonita pôdy
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> • Možnosť čerpania finančných prostriedkov z európskych fondov • Zlepšenie postoja verejnosti k riešeniu problémov životného prostredia • Podpora rozvoja malého podnikania v oblasti poľnohospodárstva 	<ul style="list-style-type: none"> • Uprednostňovanie krátkodobých záujmov zo strany vlastníkov a správcov zdrojov • Necitlivý prístup verejnosti k životnému prostrediu

3. Historické a kultúrne zdroje

3.1. História územia

Prvú písomnú zmienku o Rankovciach poznáme z rokov 1332 - 1335. Je to súpis vyberania pápežských desiatkov. V tom čase tam už stál kostol a bol tam farár Andrej. V polovici XIV. storočia obec patrila Jánovi, synovi Peteucha zo Svinice. Ján však zomrel bez mužských potomkov, takže podľa zákona pripadol jeho majetok kráľovi. Ešte pred rokom však svinické panstvo, teda aj Rankovce, venovala kráľovná Alžbeta Valentínovi, päťkostolnému biskupovi a jeho príbuzenstvu.

Valent však tento dar vymenil s kráľom za iné majetky, potom kráľ Žigmund v roku 1390 daroval svinické panstvo Mikulášovi z Perína, ktorý bol severínskym bánom.

Ako uvádza historik Branislav Varsík, Rankovce vznikli na rozsiahlej zemi Čakanovce, ktoré už v roku 1276 vystupujú v jedných rukách spolu so Svinicou a Bidovcami.

Podľa portálneho súpisu bolo v roku 1427 v Rankovciach 27 port. Porta je brána vedúca do hospodárskej usadlosti, ktorá mala zvyčajne viac objektov. Ak počítame na jednu portu minimálne sedem ľudí, v tom čase tu žilo aspoň 169 obyvateľov. Dedina, ako aj jej usadlosti boli vo vlastníctve Mikuláša z Perína. Podľa zachovaných záznamov Rankovce patrili pánom z Perína aj v rokoch 1430 a 1431.

Polovica 16. storočia však znamenala pre Rankovce úpadok. Svedčí o tom portálny súpis z roku 1565, kedy sa tu nachádzali len 3 porty. Desiatkový súpis Abaujskej stolice z roku 1565 udáva, že v Rankovciach žilo 14 sedliakov a 7 želiarov, teda 21 poddaných. Z nich malo 12 mená slovenského pôvodu, jeden maďarského pôvodu a 8 neistého pôvodu.

Súpis domov z roku 1598 udáva, že tu bolo 27 domov. V roku 1601 patrili Rankovce hradnému panstvu Trebišov. Zachoval sa urbárny súpis trebišovského panstva z tohto roku, ktorý udáva, že 18 poddaných, z nich malo 12 mená slovanského pôvodu, ostatní neistého pôvodu. Dedina sa zľahka vyľudnila o čom svedčí aj súpis opustených domov. Bolo ich 15.

Kostol, ktorý sa tu už v XIV. storočí nachádzal, slúžil aj potrebám obyvateľov Žíroviec, Boliarova a Čakanoviec. V XVI. a začiatkom XVII. storočí sa tu výrazne šírila lutheránska viera. Vtedajší kňazi kázali v slovenčine, prípadne v staročeštine. Zachovali sa aj ich mená. V roku 1590 tu pôsobil Václav Bohemus, v roku 1591 Pavel z Rankoviec, 1596 Peter Hostnib, 1597 Jozef Mader z Trenčína, 1598 Albert Patecki, 1598 - 1622 Albert Bohemus, 1622 Ján Bohemus.

Súpis z roku 1715 udáva, že tu žilo 5 sedliakov a jeden želiar, súpis z roku 1720 udáva, že tu žilo 7 sedliakov. Konskripcia cirkví a farárov z roku 1746 uvádza, že v dedine sa hovorí slovensky. Podľa vierovyznania tu v roku 1746 žilo 11 rímskych katolíkov, 16 gréckych katolíkov, 54 luteránov, 50 detí a 3 apostati. Táto správa hovorí o to, že v dedine je murovaný kostol v dobrom stave, predtým katolícky, teraz slúžiaci luteránom.

Podľa lexikónu z roku 1773 sa v Rankovciach rozprávalo slovensky, rovnaký údaj je aj z roku 1851.

Genéza názvu obce

1332 - Janc-Ranc, Banko, Banch, Rank

1397 - Rank

1427 - Rank

1430 - Rank

1487 - Rank

1553 - Rank

1597 - Rankocz

1598 - Raank

1746 - Rankócz

1773 - slovensky: Rankowcze, maďarsky: Ránk

1808 - slovensky: Ránkowce, maďarsky: Ránk

1829 - Ranksiensis, Ránkowce

1851 - slovensky: Rankovce, maďarsky: Ránk

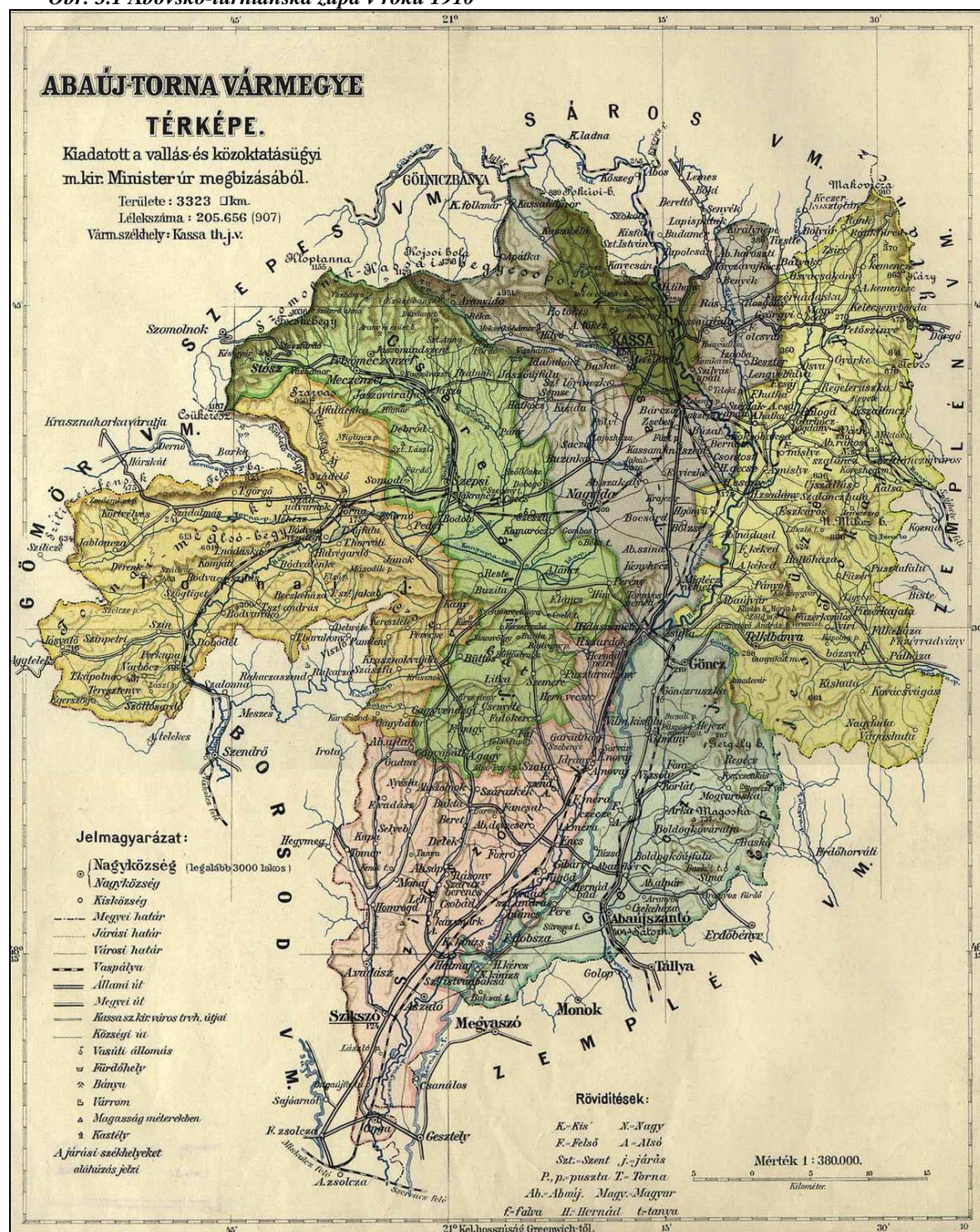
1903 - Rankovce

1906 - Rankouce

Podľa historika Branislava Varsíka boli Rankovce vždy slovenskou dedinou. Názov pochádza od slovanského osobného mena Rank, čo možno v preklade so starej slovanštiny preložiť ako "včasný".

Na priloženej dobovej mape Abovsko-turnianskej župy z roku 1910 vidieť Ránk (Rankovce) v pravom hornom rohu.

Obr. 3.1 Abovsko-turnianska župa v roku 1910

V obci je pamätná tabuľa Jonáša Záborského, ktorý tu pôsobil v rokoch 1840 až 1842 ako evanjelický farár.

3.2. Kultúrne a spoločenské podujatia

Kultúrny a spoločenský život sa opiera o historické, kultúrne, cirkevné, spoločenské a športové akcie a udalosti.

Ťažiskom sú Vianoce a Veľká noc, ktoré spájajú v sebe cirkevné a ľudové zvyklosti. Rôzne akcie (omše, vystúpenia speváckych zborov, cirkevných zborov, ...) sú poriadané farami a obecnými úradmi. V termíne odpustov sa konajú odpustové slávnosti, ktoré organizujú farské úrady a cirkevné zbory. Pravidelne sa poriadajú stretnutia s jubilantmi.

Obec má kultúrny dom a obecnú knižnicu.

Členovia obecného hasičského družstva sa každoročne zúčastňujú okrskovej, príp. obvodovej súťaže.

3.3. SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none">• Zachovanie miestnych ľudových tradícií• Realizované aktivity v spolupráci s cirkvou a občianskym združením	<ul style="list-style-type: none">• Nedostatočne využité možnosti na rozvoj turistiky• Chýba kúpalisko, resp. bazén, relaxačné zóny• Nedostatočná spolupráca zainteresovaných subjektov
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none">• Možnosť čerpania finančných prostriedkov z európskych fondov	<ul style="list-style-type: none">• Pretrvávajúci nedostatok vlastných finančných prostriedkov• Pretrhnutie kontinuity v zachovávaní ľudových tradícií

4. Ľudské a spoločenské zdroje, inštitúcie

V nasledujúcich kapitolách sme dokumentačnú časť analýz (tabuľky a grafy) spolu s komentármi spracovali samostatne za obec a v niektorých prípadoch (pre porovnanie) za všetky obce MR. V závere každej z kapitol sme získané poznatky zhrnuli pomocou SWOT analýz, kde sme zapracovali rozhodujúce informácie o súčasnom stave.

Dôvodom takéhoto postupu je skutočnosť, že napriek relatívne malým vzájomným vzdialenostiam vykazujú jednotlivé obce v súčasnosti výrazné kvantitatívne i kvalitatívne rozdiely.

4.1. Demografické charakteristiky

Tabuľka 4.1.1. Vývoj počtu obyvateľov v rokoch 1996 – 2006

1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
509	522	532	549	566	557	572	584	599	604	626

Dôležitou charakteristikou ľudských zdrojov je vekové rozloženie obyvateľstva v kategóriách predproduktívny, produktívny a poproduktívny vek.

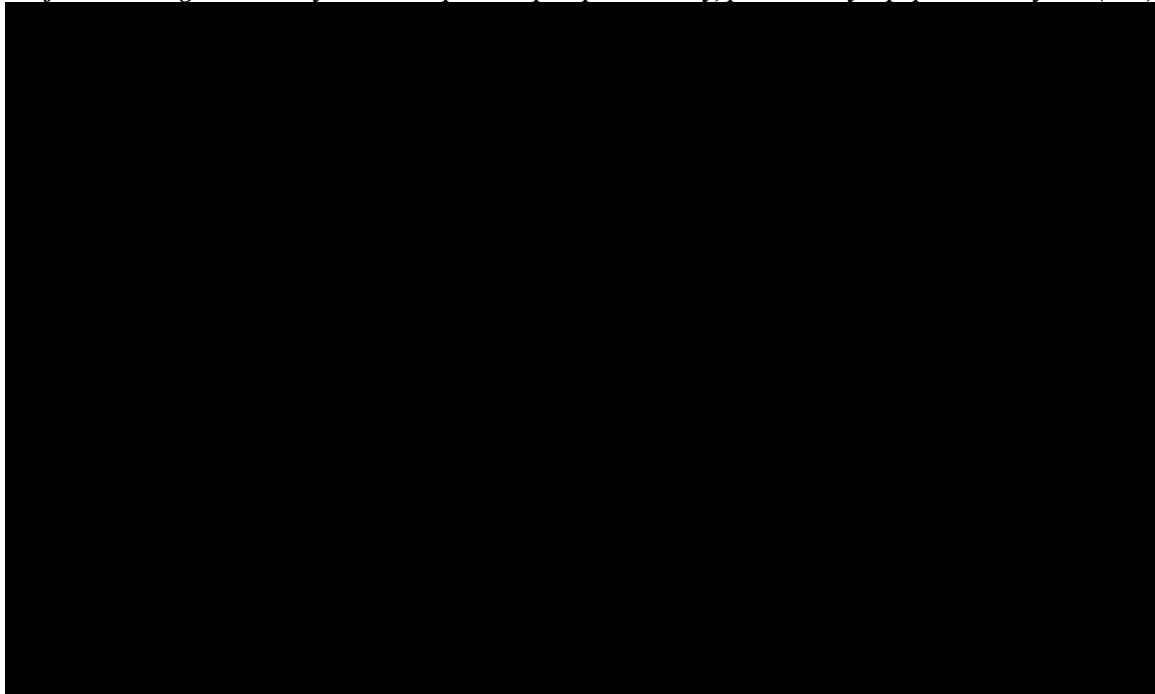
V Olšovskom MR sú medzi jednotlivými obcami výrazné rozdiely, ktoré sú podstatne výraznejšie ako rozdiely medzi vyššími územnými celkami Slovenska, čo je

najmarkantnejšie v podieloch občanov v predproduktívnom veku medzi Rankovcami a Herľanmi (dvoj - násobok).

Pri vzájomnom porovnaní skupín mužov a žien je evidentný rozdiel v kategóriách produktívny a poproduktívny vek, kde je v niektorých obciach vzájomný posun podielov medzi uvedenými skupinami viac ako 10 percentuálnych bodov.

V MR sú rozdiely veľmi výrazné. Samotné Rankovce patria medzi obce s nízkym podielom obyvateľov v produktívnom veku. Udržanie okolo súčasných hodnôt aj v najbližších rokoch umožní postupný nárast vekovej hranice dôchodkového veku v dôsledku realizovanej dôchodkovej reformy. Podiel obyvateľov v predproduktívnom veku a vývoj posledných rokov v oblasti pôrodnosti signalizuje nárast produkčného potenciálu v Rankovciach na súčasnej úrovni. Neustály rast počtu obyvateľov signalizuje prítomnosť rómskeho etnika s výrazne strmšou demografickou krivkou ako ostatní obyvatelia. Čo je v protiklade s nízkym percentom obyvateľov v produktívnom a poproduktívnom veku, zatiaľ čo podiel predproduktívneho obyvateľstva je najvyšší v mikroregióne.

Graf 4.1.1. Kategorizácia obyvateľstva spolu na predproduktívny, produktívny a poproduktívny vek (MR)

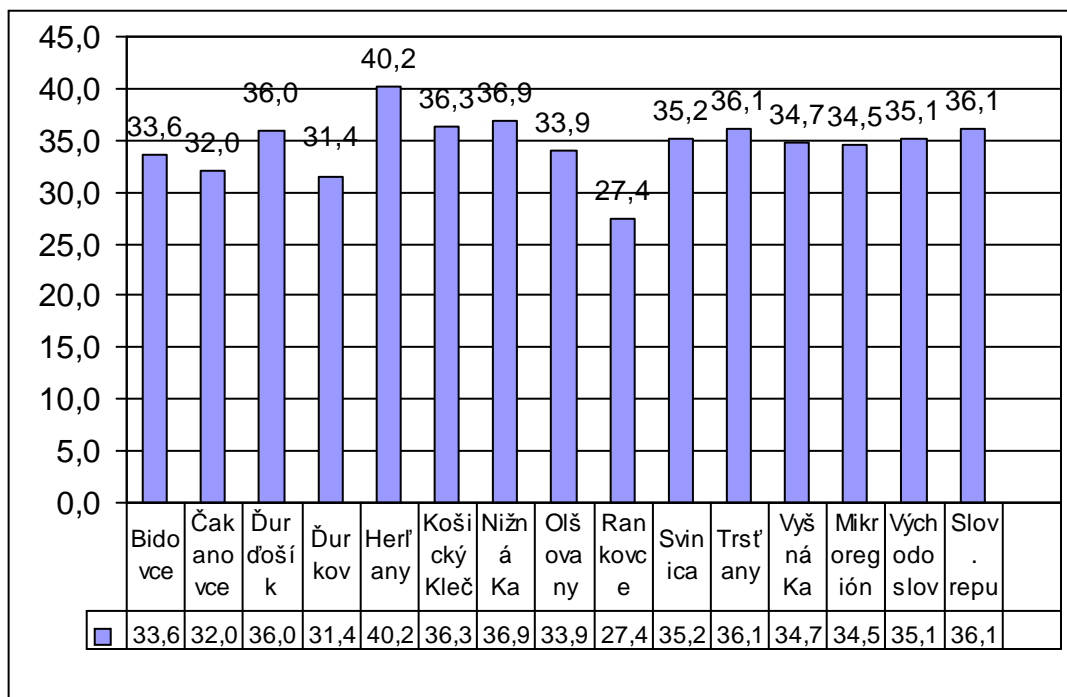

Už samotný fakt markantných rozdielov v podieloch obyvateľstva v produktívnom veku medzi obcami a mikroregiónu predurčuje rovnako výrazné možné rozdiely v úrovni ich ekonomického zabezpečenia.

O proti nepriaznivému vývoju vekového zloženia vo väčšine obcí, ktorý v prípade jeho pokračovania predznamenáva už v strednodobom horizonte zníženie ich produkčnej sily, je vekový priemer v Rankovciach najnižší v mikroregióne (27,4). Tento fakt je spôsobený (podobne ako podiel predproduktívneho obyvateľstva) prítomnosťou rómskej populácie v obci.

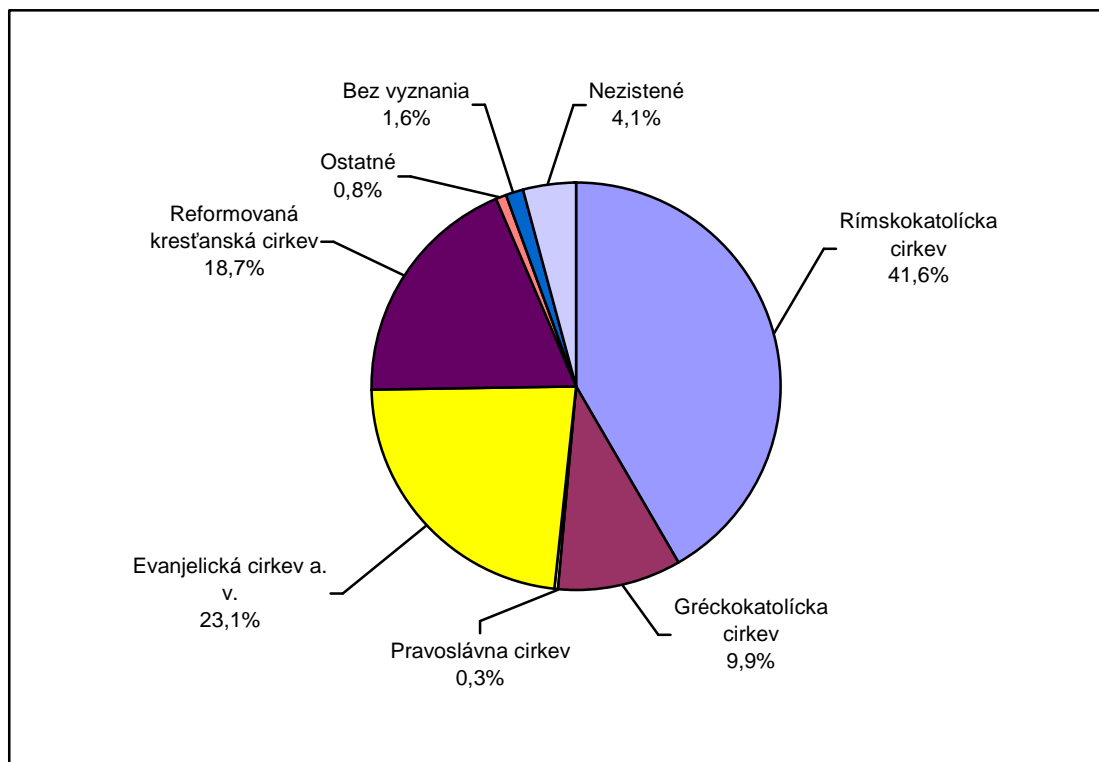
Schopnosť skvalitniť a zaktivizovať tento ľudský potenciál sa javí ako rozhodujúci činiteľ rozvoja a vôbec akejkolvek budúcnosti Rankoviec.

Graf 4.1.2: Priemerný vek obyvateľstva jednotlivých obcí a mikroregiónu

4.2. Zloženie obyvateľstva podľa vierovyznania

Graf 4.2.1. Zloženie obyvateľstva podľa vierovyznania (MR)

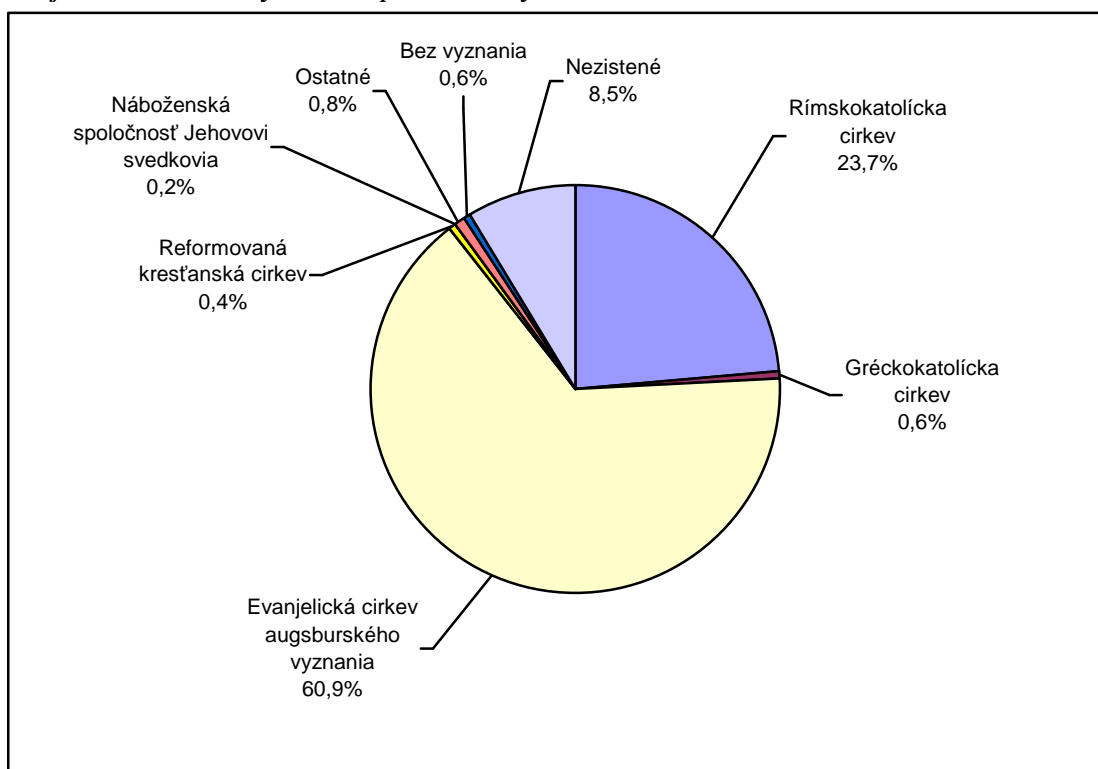
Rankovce sa v zložení obyvateľstva podľa vierovyznania odlišujú od slovenského priemeru a aj od pomerov v mikroregióne (graf za MR), s výrazným podielom evanjelikov.

Tabuľka 4.2.1. Zloženie obyvateľov podľa vierovyznania

Náboženské vyznanie / cirkev	Počet	%
Rímskokatolícka cirkev	132	23,7%
Gréckokatolícka cirkev	3	0,6%
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	363	65,2%
Reformovaná kresťanská cirkev	2	0,4%
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	1	0,2%
Ostatné	4	0,8%
Bez vyznania	3	0,6%
Nezistené	49	8,5%
Spolu	557	100,0%

(Stav v roku 2001)

Graf 4.2.2. Zloženie obyvateľstva podľa vierovyznania v obci Rankovce

V Rankovciach nebadat' typické problémy medzi príslušníkmi rôznych vierovyznaní, čo je príslubom do budúcnosti, pretože vplyv viery bude potrebné využiť pri pozitívnej zmene postojov obyvateľov v otázke osobnej i kolektívnej zodpovednosti.

4.3 Národnostné a etnické zloženie obyvateľstva a ich vzájomné postavenie

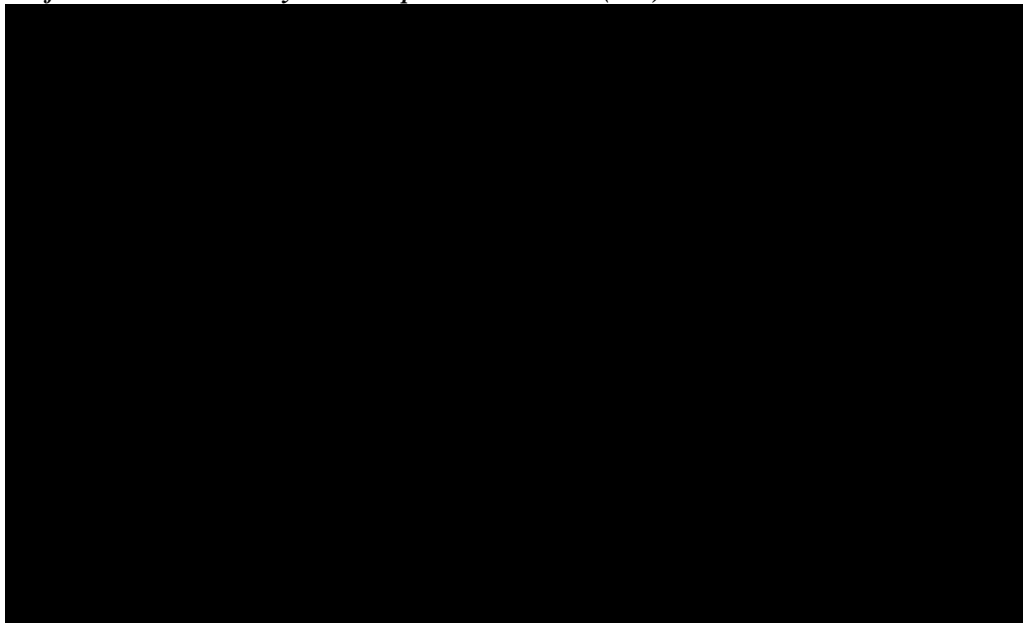
Národnostné a etnické zloženie je nasledovné, podľa toho, ako sa jednotliví obyvatelia hlásia k národnosti:

- slovenská národnosť 630 obyvateľov
- maďarská národnosť 2 obyvatelia
- rómske etnikum 24 obyvateľov
- česká národnosť 1 obyvateľ

čo je veľmi podobné ako je rozdelenie obyvateľstva v rámci mikroregiónu (graf 4.3.1.) a tiež to kopíruje oficiálne štatistiky v republikovom meradle. Ďalšie zdroje (prihlásenie sa

k rodnému jazyku, matrika) však ukazujú, že v Rankovciach žije ku dňu 26.5.2009 524 Rómov (čo je 77,3% obyvateľov).

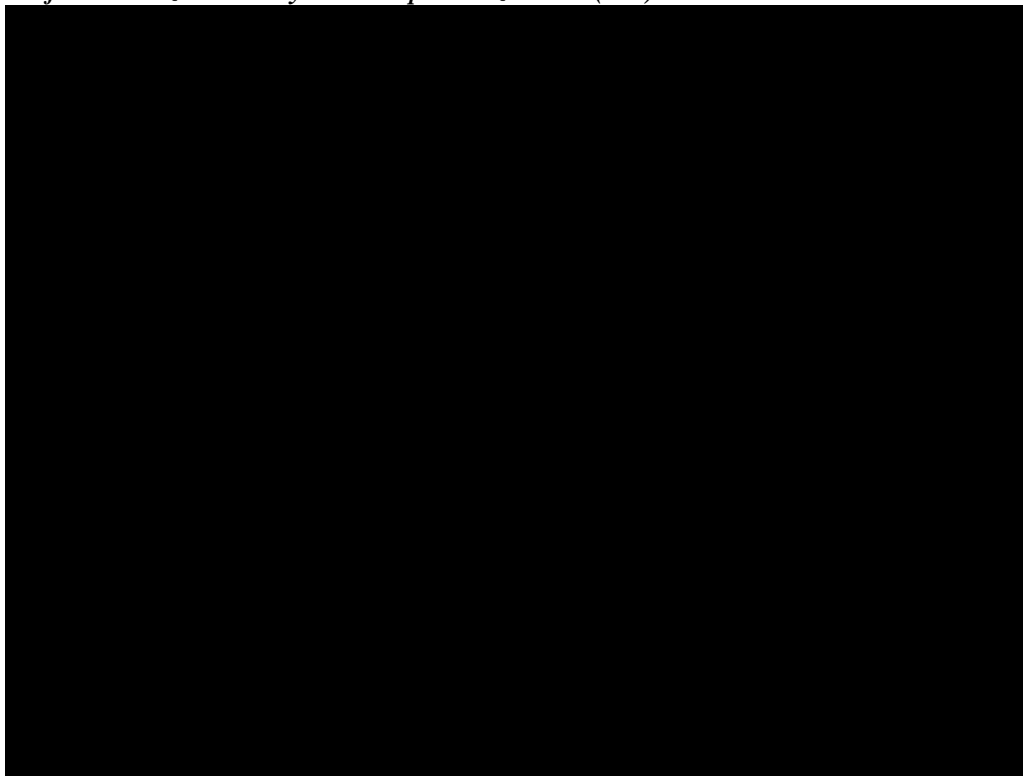
Graf 4.3.1. Rozdelenie obyvateľstva podľa národností (MR)

4.4 Vzdelanostné charakteristiky

Zloženie obyvateľstva podľa najvyššieho stupňa skončeného školského vzdelania je jednou z charakteristík, ktoré môžu do určitej miery indikovať potenciál využiteľnosti ľudských zdrojov na danom území. Má určitú vypovedaciu schopnosť ohľadne zamestnateľnosti obyvateľstva vzhľadom na štruktúru prevažujúceho dopytu existujúceho trhu práce.

Graf 4.4.1. Rozdelenie obyvateľstva podľa vzdelania (MR)

V Rankovciach je situácia oproti priemeru v mikroregióne ešte viac posunutá ku základnému vzdelaniu, to má 48,7% obyvateľov, čo opäť signalizuje prítomnosť rómskeho etnika.

4.5. Verejná správa

Funkciu samosprávy v Rankovciach vykonáva obecné zastupiteľstvo a starosta. Vecný výkon zabezpečuje obecný úrad. Niektoré špecializované funkcie zabezpečuje pre Rankovce aj viacero okolitých obcí, spoločný stavebný úrad, ktorého sídlo je v Bidovciach. Na krajskej úrovni zastrešuje samosprávu Úrad Košického samosprávneho kraja. V podmienkach samosprávy Slovenska nie je zastúpená úroveň NUTS IV – úroveň okresov.

Všetky úrady štátnej správy sú v Košiciach, či už ide o krajskú alebo obvodnú úroveň (životné prostredie, úrad práce sociálnych vecí a rodiny, správa katastra, daňový úrad, súdy, prokuratúra ...).

4.6. Sociálna infraštruktúra

4.6.1 Školské, sociálne a zdravotnícke zariadenia

V Rankovciach nie je základná škola, najbližšia je v Herľanoch (0-tý až tretíročník) a v Kecerovciach. V obci je materská škola.

V mikroregióne je jeden detský domov, ktorý má dve pracoviská. V Nižnej Kamenici (kde je aj sídlo detského domova) sú umiestnené dievčatá v kaštieli. Vo Vyšnej Kamenici sú chlapci. Treba poznamenať, že detský domov slúži prevažne pre deti z mimo regiónu.

Stredoškolské vzdelanie môžu získať mladí ľudia na viac ako 30-tich stredných školách a gymnáziách v Košiciach. Vysokoškolské vzdelanie ponúkajú v Košiciach 3 vysoké školy a 4 detašované pracoviská, príp. fakulty vysokých škôl so sídlom mimo Košíc.

Priamo v obci ani mikroregióne sa nenachádza žiadne sociálne zariadenie. Sociálne služby sú sústredené v meste Košice.

V Rankovciach pôsobia 4 opatrovateľky.

Zdravotnícka starostlivosť je sústredená do Keceroviec a Bidoviec (všeobecný lekár pre deti a dorast, všeobecný lekár pre dospelých a stomatológ) a lekárne. Ostatnú zdravotnú starostlivosť poskytujú v zdravotníckych zariadeniach v Košiciach.

4.6.2. Spoločenské organizácie

V Rankovciach pôsobia tieto spoločenské organizácie:

- Evanjelický cirkevný zbor
- Občianske združenie Pre lepší život
- Dobrovoľný hasičský zbor
- Chránové zbory

4.7. SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none">• Schopnosť „prežiť“• Schopnosť podať dobrý pracovný výkon pri adekvátnej motivácii - pracovitosť• Široká škála remeselných odborností obyvateľstva	<ul style="list-style-type: none">• Spoločenskej situácii nezodpovedajúce spoločenské vedomie väčšiny obyvateľstva:<ul style="list-style-type: none">- nízka miera osobnej zodpovednosti za vlastné uplatnenie sa- malá ochota k širšej spolupráci v rámci obce- nedostatočná schopnosť „identifikovať príležitosti“• Dnešným podmienkam nezodpovedajúca vzdelanostná štruktúra obyvateľstva• Nízka miera informatizácie• Nedostatočne rozvinuté služby v oblasti starostlivosti o sociálne odkázaných a dôchodcov
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none">• Orientácia značnej časti finančných zdrojov európskych fondov na osobnostný rozvoj	<ul style="list-style-type: none">• Pokračujúce „starnutie“ ekonomicky aktívneho obyvateľstva• Pokračovanie negatívneho pôsobenia hospodárskej situácie na súdržnosť komunít• Neexistujúca infraštruktúra pre voľnočasové aktivity• Nezájem o vzdelanie

5. Materiálne zdroje

5.1 Domový a bytový fond

Z hľadiska podielu jednotlivých foriem vlastníctva patria Rankovce k tým typickým slovenským, keďže absolútne dominuje vlastníctvo fyzických osôb, ktoré vlastnia všetkých 129 obytných domov v obci. Z uvedeného počtu je trvalo obývaných 99, čo je 76,7 %. V obci je 19 domov, ktoré sú využívané na rekreačné účely, ide o zrekonštruované domy pôvodných obyvateľov. Podiel trvalo neobývaných domov je dôsledkom sťahovania mladých ľudí v 80 – tých rokoch minulého storočia do miest.

Verejná budova, v ktorej sídli obecný úrad je majetkom obce (hodnota 9 700 €). V majetku obce je aj budova kultúrneho domu s knižnicou v hodnote 18 600 € a požiarna zbrojnica v hodnote 84 400 €. Materská škola je v majetku Evanjelickej cirkvi AV, obec ju má v dlhodobom prenájme.

5.2 Technická infraštruktúra a vybavenosť domácností

Rankovce nemajú prípojku plynu, nemajú kanalizáciu a ani vodovod. Kanalizácia a vodovod sú v riešení, existuje projektová dokumentácia, obecný úrad intenzívne hľadá finančné prostriedky. Stavom infraštruktúry sú Rankovce typickou obcou na slovenskom vidieku.

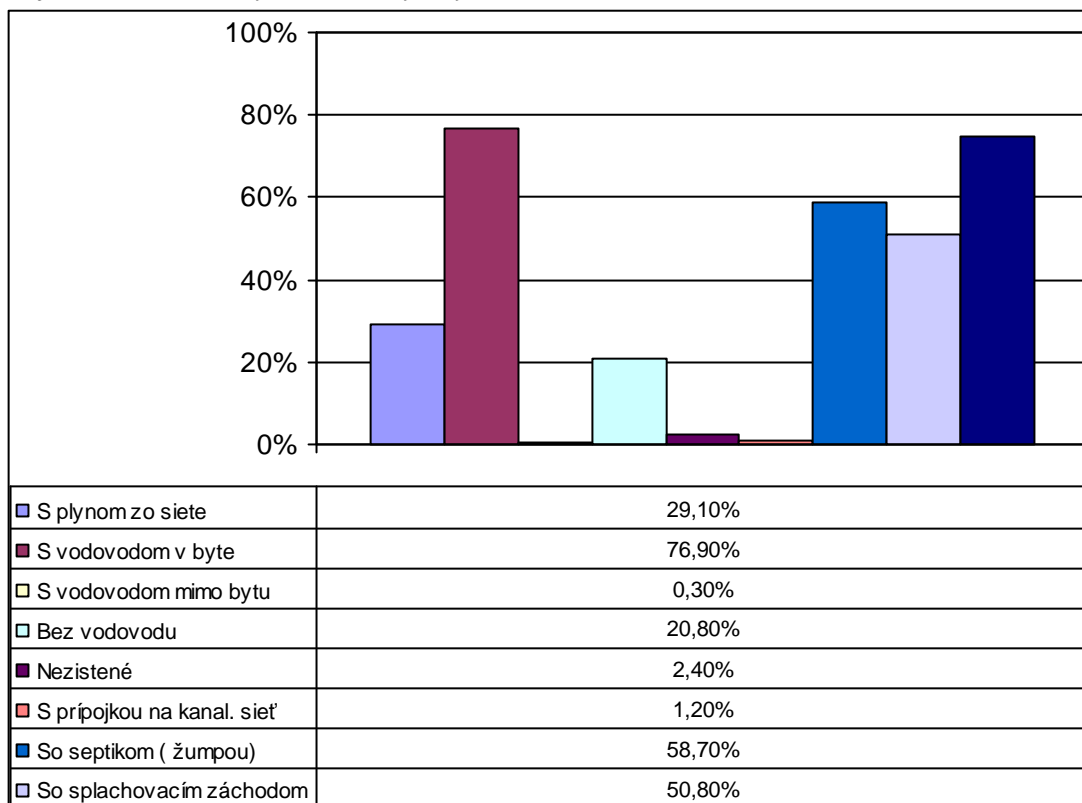
Vodu majú obyvatelia z vlastných studní. V rómskej osade sú dve studne. Odpad je riešený septikmi. Zabezpečenie kanalizačnej siete je v súčasnosti predmetom sústredeného úsilia samosprávnych orgánov obce.

Kúrenie v obytných domoch si zabezpečujú obyvatelia prevažne tuhým palivom, čiastočne elektrinou. Varenie je zabezpečené zväčša elektrinou.

Elektrické rozvody sú prirodzenou súčasťou života v Rankovciach. Rozvod je realizovaný ako na väčšine územia Slovenska vzdušným vedením.

Zber tuhého komunálneho odpadu prebieha klasickým spôsobom. V obci je zavedený separovaný zber.

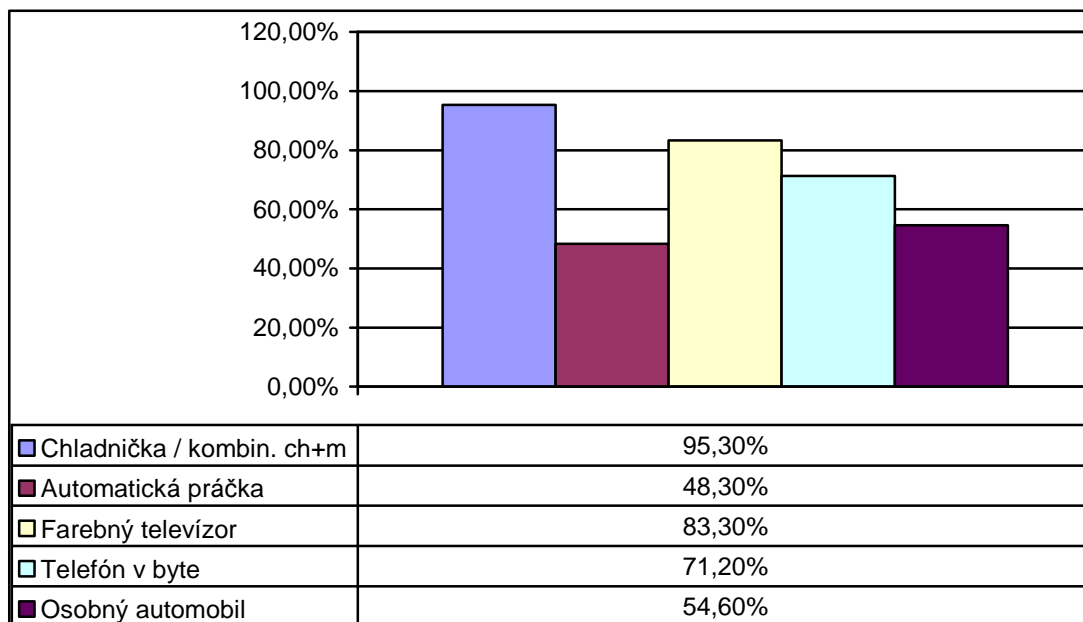
Graf 5.2.1. Technická vybavenosť obývaných domácností (MR)

Uvedené vybavenie obce sa prejavuje v možnostiach vybavenia jej domácností. Uvedené hodnoty predstavujú podiel obyvateľov, ktorí majú príslušné technické vybavenie k dispozícii. Nejde teda o podiel domácností, ale ich obyvateľov z celkového počtu.

V rómskej osade je samozrejme stav vybavenia domácností na nižšej úrovni. Napríklad zdroj vody je v osade mimo domov.

Graf 5.2.2. Vybavenie a rekreačné možnosti domácností (MR)

Zhodne aj pri týchto hodnotách ide o podiel obyvateľov v Rankovciach, ktorí majú k dispozícii dané vybavenie.

Rankovce vo vybavenosti domácností predstavujú mikroregionálny priemer.

Údaje za Košický kraj sú 103,5 ; 61,4 ; 87,2 ; 74,0 a 44,1 percent.

5.3. Komunikačná infraštruktúra

Rankovce disponujú telefónnym rozvodom aj obecným rozhlasom. Internetové pripojenie je možné telefonickým pripojením alebo bezdrátovým mikrovlnným spojením. Rozvody káblovej televízie Rankovce nemajú a ani žiadna obec v MR. Príslušný poštový úrad je len v Bidovciach, v Herľanoch je podacia pošta.

5.4. SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none">• Voľné plošné kapacity v bytovom fonde pre rekreačné využitie• Kapacitné rezervy vo využívaní zariadení voľného času (kultúrny dom, ihriská)• V obci existujú súkromné pozemky s perspektívou	<ul style="list-style-type: none">• Nízka miera vybavenosti technickou infraštruktúrou (verejný vodovod, kanalizácia)• Potrebám nezodpovedajúca cestná sieť• Nedostatočná ponuka verejnej osobnej dopravy• Nepriaznivé zloženie majetku obce z hľadiska ekonomickej využiteľnosti• Nedostatočné autobusové spojenie, hlavne počas voľných dní
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none">• Záujem strednej triedy mestského obyvateľstva o bývanie v prímestských obciach• Výrazná podpora programov budovania infraštruktúry z úrovne najvyšších orgánov EÚ• Možné nadobudnutie neidentifikovateľných pozemkov z Pôdneho fondu obcou	<ul style="list-style-type: none">• Rast podielu neprispôsobivých obyvateľov

6. Ekonomické využitie zdrojov

6.1. Hospodárske sektory, ich zastúpenie, odvetvia

Podiel súhrnného počtu subjektov sídliačich a pôsobiach v Rankovciach poskytuje prehľad o štruktúre odvetví ekonomickej činnosti a naznačuje ekonomickú silu trhu v obci.

Z pohľadu na štruktúru ekonomickej činnosti je jasné, že čo do počtu subjektov majú rozhodujúce postavenie služby jednoduchého charakteru ako sú obchod a pohostinstvo, ktoré slúžia predovšetkým miestnemu obyvateľstvu a doprava s regionálnym dosahom.

V obci pôsobí 6 podnikateľských subjektov. Prevažne ide o subjekty s prevádzkami mimo obce a to zväčša v Bidovciach, prípadne v iných susedných obciach a v Košiciach.

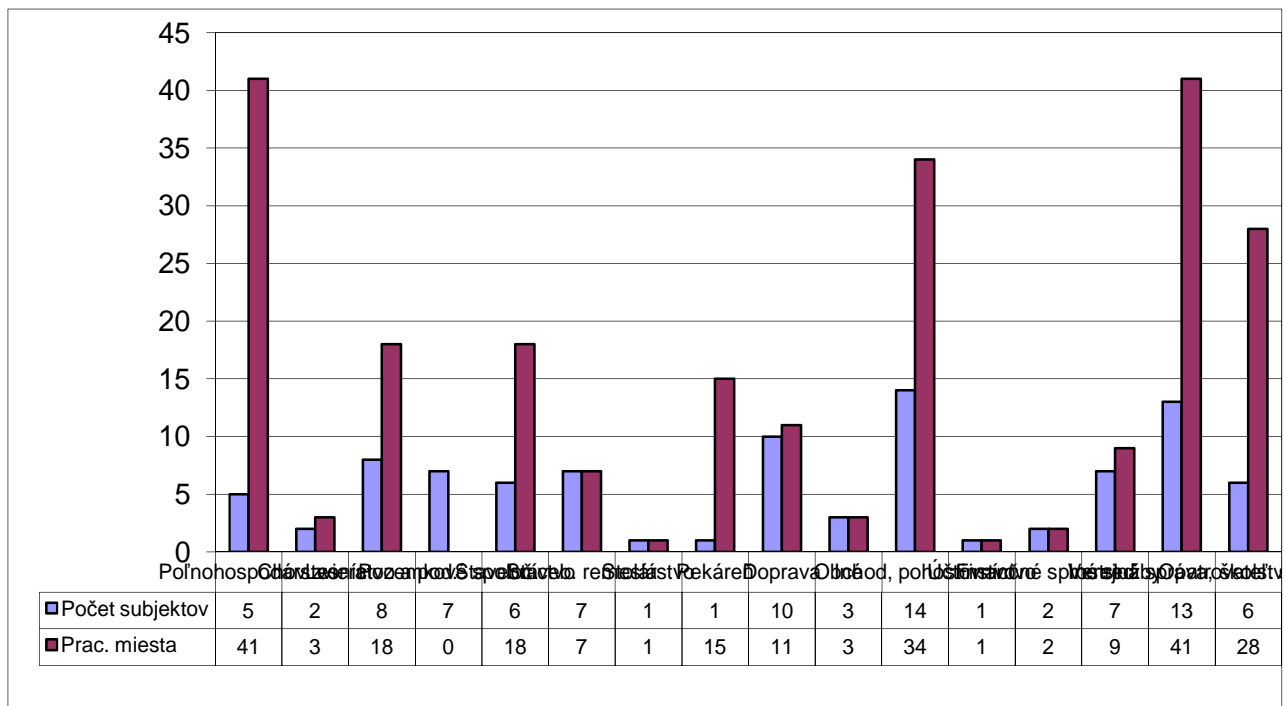
Relatívne malú váhu majú odvetvia typické pre vidiecke oblasti ako sú poľnohospodárstvo, chov úžitkových zvierat a podobne.

Z prehľadu odvetvovej štruktúry je zrejmé, že mnohé služby s nie každodennou potrebou nie sú priamo v obci (napr. holič, kaderník,...) a niektoré ani v mikroregióne dostupné. (obuvník, čistiareň a pod.).

Mierne inú váhu jednotlivých odvetví prezentuje ich podiel na pracovnom trhu, ktorý reálnejšie dokumentuje ich ekonomický význam pre obec.

Z hľadiska počtu pracovných miest sa posilnila váha verejných služieb a odvetví vidieckeho charakteru. Služby zabezpečované obecnými úradmi z prostriedkov verejných zdrojov vytvárajú 35 % z celkového počtu pracovných miest. Odvetvia poľnohospodárstva zabezpečujú necelých 25 % pracovných miest.

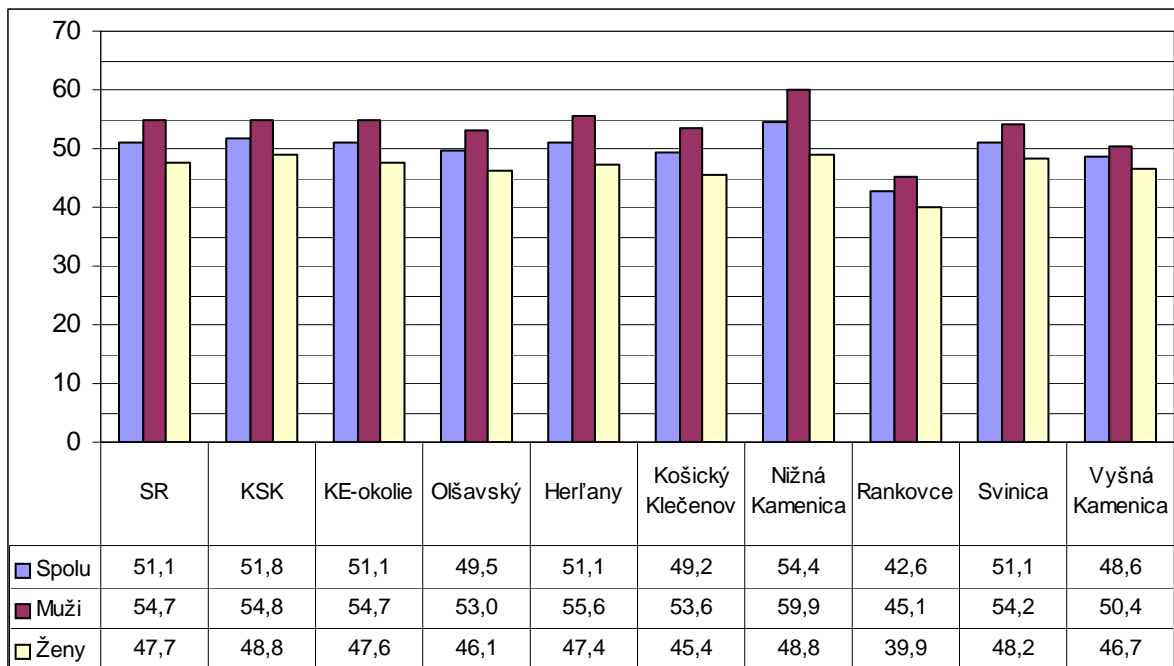
Graf 6.1. Počet subjektov a pracovných miest podľa jednotlivých odvetví ekonomickej činnosti (MR)

6.2. Hospodárska aktivita obyvateľstva

Pre zdokumentovanie miery ekonomickej aktivity obyvateľstva sme aj tu zvolili formu porovnania s ostatnými obcami MR.

Graf 6.2.1. Porovnanie podielov obyvateľstva podľa stupňa ekonomickej aktivity

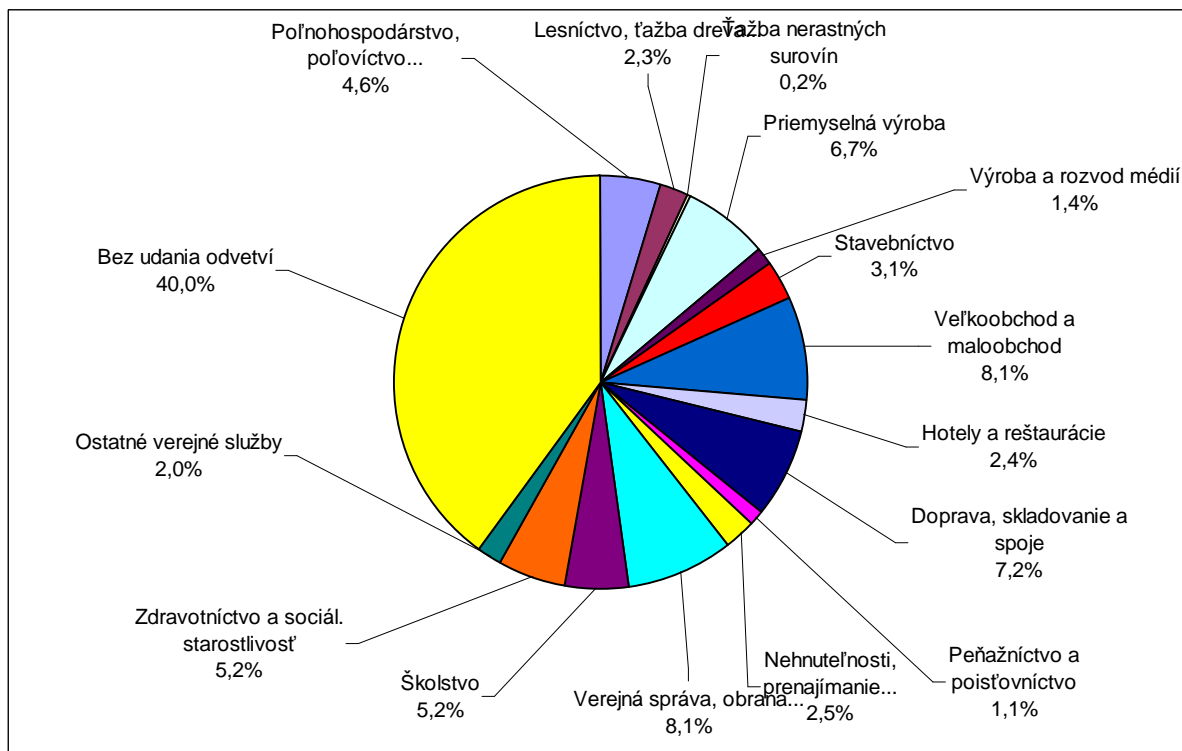

Rankovce vykazujú v celkovom priemere podpriemerné hodnoty. Ako vidieť z grafu, rozdiely medzi obcami v mikroregióne nie sú veľmi výrazné až na Rankovce, kde to je zapríčinené vyšším podielom obyvateľstva v predproduktívnom veku.

Ekonomická aktivita obyvateľov obce podľa jednotlivých odvetví nevykazuje v porovnaní s celoslovenským priemerom regiónov vidieckeho charakteru žiadne významnejšie štrukturálne odchýlky.

V obci sa nenachádzajú žiadne ekonomické zdroje výrobného charakteru. Jedinou pracovnou príležitosťou obyvateľov je poľnohospodárstvo a sezónna práca v lesoch. Väčšina obyvateľov produktívneho veku až 71% odchádza za prácou mimo obec.

Graf 6.2.2. Podiel ekonomickej aktivity obyvateľstva podľa odvetví ekonomickej činnosti (MR)

6.3. Súčasná úroveň ekonomického využitia zdrojov

Miera ekonomického využitia existujúcich miestnych zdrojov je rozhodujúcim činiteľom hospodárskej úrovne územia.

Pri jej hodnotení musíme v Rankovciach konštatovať, že okrem významných prírodných zdrojov (Rankovské skaly) sa tu nenachádzajú žiadne významné kultúrne, materiálne a ani ľudské zdroje.

Rozhodujúca časť obyvateľov bola a je zamestnaná v podnikoch mimo územia, a to hlavne v Košiciach. Práve blízkosť Košíc bola a je dôvodom nízkej miery diverzifikácie hospodárskej činnosti. Neexistoval na ňu žiadny praktický dôvod. Hlavnou činnosťou na území bola do roku 1990 poľnohospodárska výroba.

Aj existujúce disponibilné zdroje sa však nevyužívajú dostatočne. Z prírodných zdrojov sa naďalej využíva hlavne poľnohospodárska pôda. Jej využívanie však v posledných 15 rokoch výrazne pokleslo, a to hlavne v dôsledku rozpadu veľkých poľnohospodárskych podnikov, takže určitá časť poľnohospodárskej pôdy zostala nevyužitá. Spolu s ňou aj niektoré budovy a stavby.

Lesné porasty v súčasnosti neposkytujú výraznejšie možnosti vzhľadom na drevinovú skladbu ako aj na skutočnosť, že sú vo veľkej miere vyťažené. Určité možnosti ponúka ich využitie ako alternatívneho zdroja energie.

Málo významné kultúrne zdroje samy o sebe neprinášajú žiadne ekonomické využitie. Ich potenciál sa môže prejaviť iba ako doplnok pri aktivitách v oblasti cestovného ruchu.

V oblasti materiálnych zdrojov nedisponuje obec prakticky žiadnymi hospodársky využiteľnými objektmi. Určitý potenciál poskytujú pre rekreáciu voľné izby prípadne niekoľko celých domov.

Najviac voľných kapacít poskytujú ľudské zdroje. Ich veľkou slabinou v súčasnosti je kvalita, ktorá ani v oblasti pracovných návykov ani vzdelania neposkytuje potrebnú a na trhu žiadanú kvalitu.

6.4. SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> Potenciál pre pestovanie a výrobu potravinárskych výrobkov Blízkosť dvoch veľkých miest (Košice, Prešov) – koncentrovaný potenciál odbytu 	<ul style="list-style-type: none"> Chýba komplexná stratégia Nedostatočná ponuka pracovných miest v regióne, z čoho vyplýva: <ul style="list-style-type: none"> nadpriemerná miera nezamestnanosti vysoký podiel dochádzajúcich za prácou Nezodpovedajúce spoločenské vedomie väčšiny obyvateľstva Nízka miera ovládania prenositeľných zručností Komplexne nevyhovujúca infraštruktúra Nedostatok vlastného rozvojového kapitálu
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> Komplexný rozvoj sociálneho kapitálu Rast kúpnej sily obyvateľov Košíc a Prešova Zmena životného štýlu dostatočnej časti mestskej populácie Fiškálna decentralizácia – vyššia miera nezávislosti pri rozhodovaní Politika EÚ v oblasti zachovávaní a rozvoja miestnych „odlišností“ 	<ul style="list-style-type: none"> Nenájde sa inštitúcia zastrešujúca súčinnosť subjektov hospodárskeho a spoločenského života Odchod schopnejšej časti obyvateľstva mimo región Nárast konkurencie na trhu potravinárskych produktov po vstupe do EÚ Za ohrozenie považujú ekonomický aktívni poľnohospodári a chovatelia zvierat rozsiahle chránené vtáčie územie

Základné východiská pre riešenie

Rozhodujúcim činiteľom miery využitia miestnych zdrojov je schopnosť subjektov hospodárskeho života tieto zdroje efektívne využívať s cieľom produkovať tovary a služby, ktoré sa uplatnia na otvorenom trhu.

Táto schopnosť predstavuje špecifický a v súčasnosti na celom Slovensku „nedostatkový tovar“.

Práve táto oblasť a paralelné skvalitňovanie ľudského potenciálu predstavuje jedinú cestu k zdynamizovaniu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obcí.

III. DEFINOVANIE VÍZIE

Rankovce sú rozvinutou obcou poskytujúcou všetky potrebné služby pre svojich občanov na vysokej úrovni.

Obec má zdravé životné prostredie, ktoré zahŕňa čisté lesy a lúky bez čiernych skládok odpadu, čistú vodu v potoku.

Obyvatelia používajú kvalitnú pitnú vodu z obecného verejného vodovodu. Splašky sú odvádzané obecnou kanalizáciou a následne čistené v čistiarni odpadových vôd. Zber tuhého komunálneho odpadu je organizovaný formou separovaného zberu.

K svojej potrebe využívajú obyvatelia energie z miestnej elektrárne využívajúcej alternatívne zdroje miestneho pôvodu.

Väčšina obyvateľov nachádza pracovné uplatnenie s adekvátnym zárobkom priamo v Rankovciach a bezprostrednom okolí.

Zdravým životným prostredím, vyriešenou technickou a cestnou infraštruktúrou a vidieckym charakterom obec prilákala desiatky nových obyvateľov z blízkej metropoly – Košíc, ktorí tu našli obydlie v príjemnom prírodnom prostredí a priestor pre aktívne využívanie voľného času.

Využívanie urbárnych lesov je v súlade s dlhodobými cieľmi rozvoja a so zreteľom na budúce generácie.

Obyvateľ Rankoviec je angažovaným účastníkom verejných vecí a aktívne sa podieľa na rozvoji obce. Obyvatelia sú hrdí na svoju obec a región, ich životná úroveň a zárobné možnosti sú porovnateľné s úrovňou obyvateľov ktorejkoľvek vyspelej časti Slovenska.

Rankovce sú obcou plne využívajúcou prírodné zdroje (zachovalé a čisté prírodné prostredie Slanských vrchov s centrom okolo Rankovských skál) na rozvoj cestovného ruchu a turistiky.

IV. POPIS ROZVOJOVEJ STRATÉGIE A FORMULÁCIA STRATEGICKÝCH CIEĽOV ROZVOJA

Oblasť rozvoja:

SAMOSPRÁVA OBCE A INŠTITUCIONÁLNA SPOLUPRÁCA

Hlavné problémy:

Nedostatočná finančná stabilita obce v dôsledku nestability legislatívnych podmienok a vonkajšieho prostredia.

Nedostatočná „sila“ obce vo všetkých relevantných oblastiach.

Stratégia:

Stabilizácia podmienok prostredníctvom dôsledného strategického a riadenia zdrojov.

Spájanie „síl“ na úrovni mikroregiónu a širšieho regiónu pri spoločnom riešení rozvojových úloh.

Strategický cieľ č.1:

Efektívne plnenie funkcií obce na prospech jeho obyvateľov a subjektov pôsobiacich na jeho území a podstatné zvýšenie úlohy spoločného úsilia zainteresovaných strán s cieľom dosahovania synergických efektov pri zabezpečovaní rozvoja obce a regiónu na všetkých úrovniach až po prípadnú medzinárodnú spoluprácu na princípe partnerstva.

Oblasť rozvoja:

SPOLOČENSKÁ INTEGRÁCIA RÓMOV

Hlavné problémy:

V Rankovciach žijú Rómovia v osade a časť roztrúsene medzi nerómskymi obyvateľmi.

Problém nedostatočnej integrácie sa prejavuje v hlavne v inom prístupe k osobnej a kolektívnej zodpovednosti, čoho dôsledkom je nízka vzdelanostná úroveň, nedostatok pracovných návykov a malá schopnosť „plánovať“ si život na dlhší časový úsek dopredu.

Toto spolu s objektívne nepriaznivými okolnosťami na trhu práce je rozhodujúcou príčinou zlej ekonomickej situácie rómskych rodín.

Základné prvky stratégie:

Podchytením výchovy už v detskom veku zabezpečiť zmenu tohto prístupu. U dospelaj populácie dosiahnuť tento efekt prostredníctvom rozvoja komunitného života a dobrých príkladov na základe aktívneho osobného prístupu jednotlivcov.

Strategický cieľ č.2:

Rast vzdelanostnej úrovne rómskeho etnika spoločne s možnosťou uplatnenia sa v živote.

Oblasť rozvoja:

ROZVOJ SOCIÁLNEHO KAPITÁLU

Hlavné problémy:

Spoločenským podmienkam nezodpovedajúca úroveň spoločenského vedomia obyvateľov.

Nedostatočná úroveň odbornej prípravy pre uplatnenie sa na trhu práce či podnikanie.

Stratégia:

Opatreniami v oblasti výchovy a vzdelávania naučiť vidieť príležitosti na trhu tovarov, služieb a práce, naučiť ich tieto využiť v záujme seba i spoločenstva, čo zvýši ich nezávislosť, sebavedomie a zlepší aj medziľudské vzťahy.

Strategický cieľ č.3:

Kultúrny, vzdelaný, zdravý, sebavedomý a hrdý Rankovčan, obyvateľ východného Slovenska a Európy žijúci plnohodnotným dôstojným životom

Oblasť rozvoja:***PODMIENKY PRE BÝVANIE A KVALITNÝ ŽIVOT*****Hlavné problémy:**

Nedobudovaná infraštruktúra.

Nezodpovedný prístup obyvateľov k životnému prostrediu.

Stratégia:

Dobudovaním infraštruktúry a zlepšením prístupu obyvateľov k životnému prostrediu prostredníctvom osvetu zlepšiť podmienky pre kvalitný život.

Strategický cieľ č.4:

Zlepšenie podmienok pre kvalitný a bezpečný život obyvateľov i návštevníkov obce a regiónu v atraktívnom a príjemnom prostredí.

Oblasť rozvoja:***HOSPODÁRSKY ROZVOJ OBCE A PODMIENKY PRE ZVYŠOVANIE ZAMESTNANOSTI*****Hlavné problémy:**

Nedostatok pracovných príležitostí v obci a bližšom okolí.

Stratégia:

Tvorba pracovných príležitostí rozvojom lokálnej ekonomiky.

Zlepšenie technických i ekonomických podmienok dochádzky za zamestnaním.

Strategický cieľ č.5:

Všestranný trvalo udržateľný rast životnej úrovne obyvateľov a hospodársky rozvoj všetkých subjektov pôsobiach na území obce Rankovce s dôrazom na využitie domáceho rastového potenciálu.

V. REALIZÁCIA – ŠTRUKTÚRA OPATRENÍ

1. SAMOSPRÁVA OBCE A INŠTITUCIONÁLNA SPOLUPRÁCA

STRATEGICKÝ CIEĽ Č.1:

Efektívne plnenie funkcií obce na prospech jeho obyvateľov a subjektov pôsobiach na jeho území a podstatné zvýšenie úlohy spoločného úsilia zainteresovaných strán s cieľom dosahovania synergických efektov pri zabezpečovaní rozvoja obce a regiónu na všetkých úrovniach až po prípadnú medzinárodnú spoluprácu na princípe partnerstva.

ŠPECIFICKÝ CIEĽ 1.1: Efektívne plnenie úloh obce.

OPATRENIE 1.1.1: Zvýšenie efektívnosti zabezpečovanie samosprávnych funkcií

Aktivity:

Aktivita 1.1.1.1: Uplatnenie programového rozpočtovania príjmov a výdavkov obce.

Aktivita 1.1.1.2: Dôsledné uplatňovanie princípov externého a spoločného (na úrovni MR) obstarávania tovarov a služieb s cieľom znižovania nákladov.

Aktivita 1.1.1.3: Vytváranie reálnych finančných rezerv na krytie neplánovaných výdavkov obce.

ŠPECIFICKÝ CIEĽ 1.2: Rozvinutie a skvalitnenie vzťahov vo vnútri obce, obce v rámci mikroregiónu a širšieho regiónu.

OPATRENIE 1.2.1: Vytvorenie platformy pre vznik efektívnych medzisektorových partnerstiev.

Aktivity:

Aktivita 1.2.1.1: Vypracovať stratégiu vzťahov obce do vnútra i navonok.

Aktivita 1.2.1.2: Posilňovanie úlohy obce ako koordinačného činiteľa pre spájanie jednotlivcov a inštitúcií v záujme plnenia spoločných cieľov.

Aktivita 1.2.1.3: Cielená propagácia kultúrneho, historického a prírodného dedičstva

OPATRENIE 1.2.2: Rozvoj komunitného života

Aktivity:

Aktivita 1.2.2.1: Vybudovanie komunitného a informačného centra v rámci existujúcej knižnice.

Aktivita 1.2.2.2: Podporovanie vnútrokomunitných a medzikomunitných aktivít s dôrazom na participáciu marginalizovaných skupín.

Aktivita 1.2.2.3: Podporovanie programov zameraných na budovanie akceptácie a všestrannej tolerance v spoločnosti.

OPATRENIE 1.2.3: Aktivácia miestnych obyvateľov.

Aktivity:

Aktivita 1.2.3.1: Organizovanie pravidelných motivačných a vzdelávacích stretnutí obyvateľov obce a vedenia obce.

Aktivita 1.2.3.2: Podporovanie vzniku a činnosti mimovládnych organizácií a občianskych združení.

Aktivita 1.2.3.3: Podporovanie spolupráce obce a miestnych podnikateľov.

OPATRENIE 1.2.4: Rozvoj a zefektívnenie spolupráce na úrovni mikroregiónu a širšieho regiónu

Aktivita:

Aktivita 1.2.4.1: Iniciatívna a efektívna spolupráca v rámci Olšovského mikroregiónu..

Aktivita 1.2.4.2: Spolupráca na tvorbe strategických rozvojových programov v mikroregióne a širšom regióne a ich realizácia.

Aktivita 1.2.4.3: Spoločné vytváranie podmienok pre širokú spoluprácu jednotlivcov a inštitúcií v rámci území.

OPATRENIE 1.2.5: Inicievanie spolupráce so samosprávnymi orgánmi mesta Košice

Aktivita:

Aktivita 1.2.5.1: Identifikácia možných spoločných záujmov s mestom Košice.

Aktivita 1.2.5.2: Inicievanie spolupráce v záujme riešenia zabezpečenia spoločných potrieb.

2. SPOLOČENSKÁ INTEGRÁCIA RÓMOV

STRATEGICKÝ CIEĽ Č.2:

Rast vzdelanostnej úrovne rómskeho etnika spoločne s možnosťou uplatnenia sa v živote.

Vypracovať komplexnú stratégiu zvýšenia miery spoločenskej integrácie Rómov.

ŠPECIFICKÝ CIEĽ 2.1: Komplexná stratégia zvýšenia miery spoločenskej integrácie Rómov.

OPATRENIE 2.1.1: Na základe skúseností z Rankoviec a iných podobných obcí s rómskymi obyvateľmi je nutné vypracovať komplexnú stratégiu spoločenskej integrácie Rómov

Aktivity:

Aktivita 2.1.1.1: Aktívna spolupráca s rómskymi lídrami

Aktivita 2.1.1.2: Pracovné stretnutia multi-sektorálnych a multi-etnických skupín, analýza problému a návrhy riešení

Aktivita 2.1.1.3: Rozpracovanie stratégie a akčného plánu

OPATRENIE 2.1.2: Realizácia akčného plánu

Aktivity:

Aktivita 2.1.2.1: Vytvorenie monitorovacieho tímu

Aktivita 2.1.2.2: Realizácia aktivít akčného plánu a monitorovanie procesu

ŠPECIFICKÝ CIEĽ 2.2: Vzdelávanie a voľnočasové aktivity Rómov všetkých vekových kategórií

OPATRENIE 2.2.1: Podpora komunitných centier

Aktivity:

Aktivita 2.2.1.1: Podpora činnosti existujúceho komunitného centra

Aktivita 2.2.1.2: Založenie komunitného centra v osade

OPATRENIE 2.2.2: Realizácia a podpora špeciálnych vzdelávacích programov

Aktivity:

Aktivita 2.2.2.1: Realizácia a podpora programov predškolskej výchovy

Aktivita 2.2.2.2: Realizácia a podpora programov školskej výchovy a voľnočasových aktivít

Aktivita 2.2.2.3: Realizácia a podpora programov vzdelávania dospelých

3. ROZVOJ SOCIÁLNEHO KAPITÁLU

STRATEGICKÝ CIEĽ Č. 3:

Kultúrny, vzdelaný, zdravý, sebavedomý a hrdý obyvateľ Rankoviec, obyvateľ východného Slovenska a Európy žijúci plnohodnotným dôstojným životom

ŠPECIFICKÝ CIEĽ 3.1: Napomôcť urýchliť žiadúce zmeny spoločenského vedomia obyvateľov všetkých vekových kategórií.

OPATRENIE 3.1.1: Posilnenie výchovných prvkov vo výchovnom a vzdelávacom procese sústavy materských a základných škôl v pôsobnosti obcí regiónu.

Aktivity:

Aktivita 3.1.1.1: Skvalitňovanie spolupráce MŠ a ZŠ v záujme zníženia problémov adaptácie detí v 1. ročníku ZŠ.

Aktivita 3.1.1.2: Podpora inovácie stratégií a metód edukácie, viac-alternatívnych koncepcií a využívania viac aktívnych, motivujúcich a kreatívnych metód, metód sústredených nielen na výkon žiaka, ale aj jeho prežívanie, city, motiváciu, hodnotový systém.

Aktivita 3.1.1.3: Podpora rozvoja metód vzdelávania detí pre prípravu ich životných rolí v rodine a spoločnosti s väčším dôrazom na zodpovednosť a komunikačnú tvorivosť.

OPATRENIE 3.1.2: Realizácia a podpora osvetových a vzdelávacích projektov vedúcich k žiadúcim zmenám spoločenského vedomia obyvateľov obce a mikroregiónu, ktorí sú už mimo pôsobenia štandardnej školskej sústavy.

Aktivity:

Aktivita 3.1.2.1: Organizovanie pravidelných tematických stretnutí občanov obce (za účasti externých facilitátorov) s cieľom spoločného riešenia problémov.

Aktivita 3.1.2.2: Podpora projektov rôzneho zamerania vedúce k žiadúcim zmenám spoločenského vedomia obyvateľov obce a MR.

Aktivita 3.1.2.3: Podpora inštitúcií neformálneho vzdelávania.

ŠPECIFICKÝ CIEĽ 3.2: Zabezpečiť rozvoj formálneho a neformálneho vzdelávania s dôrazom na zvýšenie možnosti uplatnenia sa na trhu práce

OPATRENIE 3.2.1: Prispôsobenie vzdelávania a prípravy požiadavkám spoločnosti založenej na vedomostiach

Aktivity:

Aktivita 3.2.1.1: Podpora inovácií obsahu, metód a foriem práce s deťmi v MŠ.

Aktivita 3.2.1.2: Podpora výučby cudzieho jazyka v MŠ.

Aktivita 3.2.1.3: Podpora programov odborného vzdelávania zameraných na rozvoj kľúčových kompetencií (cudzí jazyk, informačné a komunikačné technológie, podnikanie,...).

Aktivita 3.2.1.4: Zefektívnenie pozitívnych prvkov pôsobenia rodičov, žiakov na život škôl – zbaviť ich formalizmu.

OPATRENIE 3.2.2: Rozvoj a podpora doplnkového vzdelávania, rekvalifikácie a adaptability.

Aktivity:

Aktivita 3.2.2.1: Vytvorenie inštitucionálnych a materiálno - technických podmienok pre celoživotné vzdelávanie obyvateľov regiónu.

Aktivita 3.2.2.2: Podpora projektov ďalšieho vzdelávania a rekvalifikácií

Aktivita 3.2.2.3: Podpora programov na uľahčenie prístupu k základnému a odbornému vzdelávaniu pre ľudí zo sociálne znevýhodneného prostredia.

ŠPECIFICKÝ CIEĽ 3.3: Zlepšenie materiálnych podmienok fungovania škôl.

OPATRENIE 3.3.1: Racionalizácia siete škôl.

Aktivity:

Aktivita 3.3.1.1: Analýza efektívnosti dostupných foriem realizácie dochádzky do školy v rámci regiónu.

Aktivita 3.3.1.2: Vytvorenie modelu spoločného efektívneho prevádzkovania a dochádzky do siete škôl v rámci regiónu.

OPATRENIE 3.3.2: Zlepšenie materiálno – technického vybavenia škôl.

Aktivity:

Aktivita 3.3.2.1: Zabezpečenie opráv a rekonštrukcií školských budov a zariadení, zníženie ich energetickej náročnosti.

Aktivita 3.3.2.2: Nákup didaktickej techniky a potrebného vybavenia školských budov a zariadení.

Aktivita 3.3.2.3: Oprava ihrísk a iných športových zariadení škôl.

Aktivita 3.3.2.4: Dobudovanie informačnej siete.

4. PODMIENKY PRE BÝVANIE A KVALITNÝ ŽIVOT

STRATEGICKÝ CIEĽ Č.4:

Zlepšenie podmienok pre kvalitný a bezpečný život obyvateľov i návštevníkov obce a regiónu v atraktívnom a príjemnom prostredí.

ŠPECIFICKÝ CIEĽ 4.1:

Skvalitnenie životného prostredia a zvýšenie komfortu bývania.

OPATRENIE 4.1.1: Dobudovanie a skvalitnenie technickej infraštruktúry.

Aktivity:

Aktivita 4.1.1.1: Vybudovanie kanalizačnej siete a obecnej čistiarnie odpadových vôd.

Aktivita 4.1.1.2: Skvalitňovanie dopravnej komunikačnej siete, týka sa hlavne miestnych komunikácií a spojenia s Herľanmi a Kecerovcami.

OPATRENIE 4.1.2: Zlepšiť prístup občanov a organizácií na území obce k životnému prostrediu.

Aktivity:

Aktivita 4.1.2.1: Podporovanie osvetovej a vzdelávacej činnosti v oblasti ochrany životného prostredia a nakladania s odpadmi, propagácia udržateľného spôsobu života.

Aktivita 4.1.2.2: Odstránenie existujúcich divokých skládok.

Aktivita 4.1.2.3: Estetizácia vstupov do obce.

Aktivita 4.1.2.4: Dôsledné uplatňovanie separovaného zberu v obci.

OPATRENIE 4.1.3: Zabezpečenie infraštruktúry pre voľnočasové aktivity.

Aktivity:

Aktivita 4.1.3.1: Vybudovanie cyklotrasy.

Aktivita 4.1.3.2: Vybudovanie turistickej lyžiarskej trasy.

Aktivita 4.1.3.3: Vybudovanie trasy pre jazdu na koni.

Aktivita 4.1.3.4: Revitalizovať a obnoviť kultúrne a historické pamiatky.

OPATRENIE 4.1.4: Zlepšiť podmienky pre dostatok voľne dostupných relevantných informácií potrebných k všestrannému rozvoju obyvateľov obce.

Aktivity:

Aktivita 4.1.4.1: Zlepšiť podmienky pre prístup obyvateľov k internetu.

Aktivita 4.1.4.2: Zvyšovanie praktických schopností obyvateľov vyhľadávať a využívať informačné zdroje prostredníctvom vzdelávania.

5. HOSPODÁRSKY ROZVOJ OBCE A PODMIENKY PRE ZVYŠOVANIE ZAMESTNANOSTI

STRATEGICKÝ CIEĽ Č.5:

Všestranný trvalo udržateľný rast životnej úrovne obyvateľov a hospodársky rozvoj subjektov pôsobiacich na území obce Rankovce a zvýšiť mieru využitia lokálnych zdrojov.

ŠPECIFICKÝ CIEĽ 5.1:

Zvýšiť úroveň vzdelania so záberom na rozvoj zručností a vzdelania v oblasti podnikania.

OPATRENIE 5.1.1: Vypracovať analýzy možnosti produkcie tovarov a služieb s využitím endogénnych zdrojov a uplatnenia sa na trhoch.

Aktivity:

Aktivita 5.1.1.1: Analýza možností produkcie tovarov.

Aktivita 5.1.1.2: Analýzy možností produkcie služieb.

Aktivita 5.1.1.3: Analýza možností uplatnenia sa na miestnom trhu.

Aktivita 5.1.1.4: Analýza možností uplatnenia sa na regionálnom trhu.

Aktivita 5.1.1.5: Analýza možností uplatnenia sa na trhu v Košiciach a Prešove, prípadne na slovenskom trhu.

OPATRENIE 5.1.2: Podstatne zlepšiť praktické schopnosti obyvateľov pre efektívne využívanie lokálnych zdrojov a identifikácie trhových príležitostí

Aktivity:

Aktivita 5.1.2.1: Zrealizovať cyklus tréningov v oblasti zakladania si podnikov, finančného manažmentu, právnych aspektov podnikania, ...

Aktivita 5.1.2.2: Zrealizovať špecifické podnikateľské vzdelávanie v oblasti nových výrobných procesov a technológií (cestovný ruch, biopotraviny, obnoviteľné zdroje energie, ...).

Aktivita 5.1.2.3: Podporiť a pomôcť pri podnikateľských projektoch na báze lokálnych zdrojov.

Aktivita 5.1.2.4: Podporiť regionálny trh produktov so sprievodnými aktivitami, informačné semináre, katalógy regionálnych produktov.

ŠPECIFICKÝ CIEĽ 5.2:

Zlepšiť podmienky pre malé a stredné podnikanie s dôrazom na využitie lokálnych zdrojov.

OPATRENIE 5.2.1: Podporiť využívanie moderných technológií pri využívaní lokálnych zdrojov.

Aktivity:

Aktivita 5.2.1.1: Vytvoriť podmienky pre založenie obecných/lokálnych podnikateľských subjektov na báze výroby energie a tepla, príp. spracovania biomasy.

Aktivita 5.2.1.2: Vytvoriť podmienky pre založenie obecných/lokálnych podnikateľských subjektov na rozvoj ubytovacích a stravovacích kapacít pri rozvoji turizmu v obci.

OPATRENIE 5.2.2: Podporiť malých a stredných podnikateľov v širšom ponímaní.

Aktivity:

Aktivita 5.2.2.1: Založiť regionálny fond pre rozvoj podnikateľských subjektov na báze remeselných produktov, pestovania a predaja biopotravín, poskytovania ubytovacích, stravovacích a relaxačných služieb v regióne.

Aktivita 5.2.2.2: Zriaďiť asociáciu podnikateľov poskytujúcich služby v cestovnom a turistickom ruchu.

Aktivita 5.2.2.3: Zriaďiť inštitút regionálnej marketingovej značky kvality poskytovaných služieb.

Aktivita 5.2.2.4: Vypracovať a vydať katalóg služieb v cestovnom a turistickom ruchu.

Aktivita 5.2.2.5: Založiť informačné a logistické centrum na pomoc pri marketingu výrobkov a služieb a zapojiť centrum do siete centier poskytujúcich takéto informácie.

VI. FINANČNÉ A ADMINISTRATÍVNE ZABEZPEČENIE PHaSR

Po schválení PHaSR nastáva najdôležitejšia etapa - vlastná realizácia PHaSR, jeho opatrení a úloh. Na starostovi a poslancoch záleží, aby čo najefektívnejšie využili nástroj, ktorý im dala odborná a laická verejnosť pre nasmerovanie obce k vyššej životnej úrovni a prosperite.

Splnenie cieľov uvedených v PHaSR predpokladá realizovať určité finančné a administratívne zabezpečenie.

1. Finančné zabezpečenie PHaSR

Finančné vyčíslenie zabezpečenia jednotlivých aktivít sa v PHaSR neuvádza, konečné rozpočty budú súčasťou akčných plánov.

Pri schvaľovaní financovania jednotlivých úloh, vyplývajúcich z aktivít, sa bude prihliadať na ich dôležitosť a dopad na hospodársky a sociálny rozvoj obce.

Viacere úlohy sa môžu realizovať v rámci bežného chodu obecného úradu, mnohé však vyžadujú náročnejšie finančné a personálne zdroje a spoluprácu s inými subjektami.

Potenciálne zdroje na realizáciu opatrení a úloh PHaSR:

- vlastné zdroje – rozpočet obce, príjmy za poskytnuté služby
- bankové úvery
- štátne dotácie z účelových fondov
- financie z Národných projektov (MPSVR, Úrady práce sociálnych vecí a rodiny, Envirofond, ...)
- štrukturálne fondy EÚ
- Kohézny fond EÚ
- nadácie, neinvestičné fondy
- účelové fondy zahraničných zastupiteľstiev v SR (holandské, americké, kanadské,...)
- Svetová banka
- sponzoring podnikateľov, firiem, bankového sektora, súkromných osôb
- združovanie prostriedkov verejnej a neverejnej sféry, atď.

2. Administratívne zabezpečenie PHaSR

Nevyhnutnou podmienkou „života PHaSR“ je administratívne zabezpečenie jeho realizácie. Príprava Programu predstavovala tvorivú činnosť so zapojením širokej skupiny odborníkov a laikov, ktorí doň vložili svoje poznatky a skúsenosti. Realizácia zas vyžaduje pravidelnú systematickú prácu skupín odborníkov a hlavne pracovníkov obecného úradu. . Cílené vzdelávanie pracovníkov obecného úradu a poslancov, zabezpečení modernej techniky sa zvýši výkonnosť a celková efektivita práce samosprávy.

Na tento účel sa doporučuje zriadiť riadiaci orgán s prepojením na vlastné ľudské zdroje. **Riadiaci výbor pre PHaSR (ďalej Výbor)** – politický a poradný orgán zložený z predsedu Výboru - starostu obce, vybraných poslancov a zástupcov rozhodujúcich podnikateľských subjektov a združení/dobrovoľných organizácií na území obce a regiónu.

Úlohou Výboru bude v intervale dvakrát do roka posúdiť „Správu o stave realizácie PHaSR“ a stav finančného čerpania prostriedkov, dopadovú analýzu PHaSR, plán na ďalšie obdobie, navrhovať inovovanie stratégie rozvoja a doplnenie nových opatrení a aktivít, ktoré sa v budúcnosti ukážu ako potrebné.

VII. MONITOROVANIE PHaSR

Monitorovanie PHaSR budú uskutočňovať:

- Výbor pre PHaSR
- Komisie poslancov obecného zastupiteľstva
- Obecné zastupiteľstvo

VIII. ZÁVER

1. Pod'akovanie

Ďakujeme všetkým , ktorí aktívnym prístupom pomohli vypracovať Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rankovce

2. Informačné zdroje

TRVALO UDRŽATEĽNÝ ROZVOJ ZAOSTALÝCH VIDIECKYCH OBLASTÍ,
NUTS II – Východné SLOVENSKO (*Rozvoj vidieka, diverzifikácia poľnohospodárstva
a rozvoj multisektorových partnerstiev vo vidieckom priestore východného Slovenska*),
**II. ETAPA – BUDOVANIE KAPACITY PRE PROGRAM LEADER pre
Mikroregióny - Olšavský a Kecеровský, VIPA, TP SAPARD, 2005**

Herliansky gejzír; Eduard Dobra, Ján Pinka; 2004

Názvy obcí Slovenskej republiky (Vývin v rokoch 1773 – 1997), Milan Majtán; 1998

www.cassovia.sk

www.motoride.sk

www.tourist-channel.sk

<http://sk.wikipedia.org>

<http://antonkaiser.blog.sme.sk>

www.obce.info

<http://mapyuhorskaslovenska.blogspot.com>